



Club Excursionista de Gràcia

OCTUBRE
DESEMBRE
2 0 1 2

Club Excursionista
de Gràcia
90 anys
1922-2012



PASSATGE MULET, 4

08006 BARCELONA

TEL: 93 237 86 59

FAX: 93 237 31 48

"MAI ENRERA"

Publicació degana de la premsa de Gràcia

Creu de Sant Jordi 1992 - Medalla d'Honor de Barcelona 2004

Placa de Bronze de la Reial Ordre del Mèrit Esportiu 2011

Butlletí social

XXX Any - 2a. Època,

Núm. 124

Fundat l'any 1922



CONCERT DE PRIMAVERA - HOMENATGE AL SR. JOSEP BUCH I PARERA



PRESENTACIÓ DE LA MATAGALLS-MONTSERRAT AL PARLAMENT DE CATALUNYA



PROJECCIÓ DE "ENCORDADES" DINS DEL CICLE DE PEL·LÍCULES D'ESCALADA JOSEP MARIA RODES



EDITORIAL



Benvolguts socis:

Aquesta vegada m'adreço a vosaltres per informar-vos d'alguns canvis i millores que s'han fet a les instal·lacions de l'entitat, a fi i efecte d'adaptar-nos a les necessitats de les seccions.

Feia temps que la comissió Matagalls demanava poder tenir un espai propi suficientment ampli on poder endreçar tot el material de la Travessa, perquè el quartet del pati fa anys que se'ls havia quedat petit i ho tenien tot amuntegat, era un enrenou cada vegada que calia buscar alguna cosa, i el que és pitjor, degut a la humitat i l'amuntegament tot el material feia pudor de florit.

La solució ha estat llogar un petit local d'aproximadament 30 metres quadrats dins la vila de Gràcia, situat al carrer Torrent de les Flors, 25, on posant prestatgeries es podrà tenir a la vista i en condicions més higièniques tot el material emmagatzemat.



És sols un petit pas, però amb orgull podem dir que el Gràcia després de 42 anys amb el local fora dels límits de la vila de Gràcia, ha retornat a la exvila que ens va veure neixer fa 90 anys.

En aquests moments, gràcies a la col·laboració d'alguns socis, tot el que hi havia al quartet del pati ja està col·locat dins el local.



Paral·lelament a la petició de la comissió Matagalls, hi havia la sol·licitud per part dels usuaris de rocòdrom/boulder de voler fer alguna modificació a les instal·lacions per motius de seguretat.

Un cop buidat el quartet, hem cregut convenient enderrocar-lo i donar aquest espai al rocòdrom, que els permetrà disposar de més espai i fer els canvis proposats.

Per altra banda, ens trobàvem que en el quartet del material de muntanya hi havia unes humitats importants al sostre (fals sostre), el qual estava molt malmès i realment s'aguantava gràcies a les prestatgeries. Després de valorar la situació vam acordar enderrocar aquest fals sostre i fer-hi un entressolat, guanyant un espai considerable.



Això és tot per ara, rebeu una salutació ben cordial

Marisa Carreño

Adherit a:

Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
Associació d'entitats Excursionistes del Barcelonès
Grup Alta Muntanya Espanyol

Membre Fundador de la Federació Internacional de Càmping i Caravàning

EDITOR: Club Excursionista de Gràcia

DIRECTOR: Guillem Martín i Brasó

CORRECCIÓ a càrrec de:



UNIÓ DE FEDERACIONS
ESPORTIVES DE CATALUNYA

IMPRESSIÓ: Litografia Ochoa, S.L.

octubre - desembre 2012

Federació Catalana d'Espeleologia
Federació Catalana d'Entitats Corals

a/e:cegracia@cegracia.cat
web: <http://www.cegracia.cat>

Dip. legal: B.9720-1961

Imprès en paper ecològic

ALTES DE SOCIS

- 8.760 FERRAN CASAS, ALBERT
- 8.761 CAMPS VIDAL, EULALIA
- 8.762 SANAHUJA BARGUES, CARLES
- 8.763 BASSOLS MELERO, GUILLERMO
- 8.764 REQUENA MOLINERO, MARIA ROSA
- 8.765 SCHILT MARIMÓN, RAMÓN M^a
- 8.766 BASSOLS VILLÀ, JOAN
- 8.767 LÓPEZ SÁNCHEZ, SERGIO
- 8.768 ESCOBAR RODRÍGUEZ, ALBERTO
- 8.769 BELMONTE GOMEZ, ADRIÀ
- 8.770 SÁNCHEZ MATAMALES, MIRIAM
- 8.771 BERTRAN GONZÁLEZ, JESÚS
- 8.772 ALVAREZ MARSAL, PAULA
- 8.773 CREUS PORTA, LLUIS
- 8.774 SAAVEDRA SARMIENTO, MIGUEL ENRIQUE

AGENDA

OCTUBRE

6 i 7, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya - Muntanya mitjana
SERRA DEL MONTSANT
Coordina: Jaume Basart

21, diumenge
Grup de Senders
CAMÍ DE SANT JAUME.
Port de la Selva / Vilajuïga

27 i 28, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya - Alta muntanya
Monte Perdido (3355 m)
Coordinen: Ester Felip i Maria Muñoz

NOVEMBRE

10 i 11, dissabte i diumenge
Grup de Senders
MALLOS DE RIGLOS (Osca)

10 i 11, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya - Muntanya mitjana
LES ALBERES
De La Jonquera al Puig Neulós
Coordina: Maria Muñoz i Xavi Garcia

17 i 18, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya - Alta muntanya
MONTARDO (2833 m)
Coordinen: Laura Pérez i Montserrat Suñé

25, diumenge
Grup de Senders
CAMÍ DE SANT JAUME
Vilajuïga / Figueres

DESEMBRE

1 i 2, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya - Alta muntanya
MAINERA (2904 m)
Coordina: David Garcia

15, dissabte
Secció de Muntanya - Muntanya mitjana
LES AGUDES
Ascensió per la Cresta dels Castelletes
Coordina: Mònica Gasulla

16, diumenge
Grup de Senders
CAMÍ DE SANT JAUME
Figueres / Pontós

GENER

2013

12 i 13, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya - Muntanya mitjana
VALL D'ALINYÀ
Coordinen: Maite Solans i Glòria Casanellas

20, diumenge
Grup de Senders
CAMÍ DE SANT JAUME
Pontós / Cervià

26 i 27, dissabte i diumenge
Secció de Muntanya - Alta muntanya
PIC DELS PESSONS (2864 m)
Coordina: Carles Porras

CURSOS

Amb aquests cursos es pretén aportar els coneixements i la capacitat necessària per a poder realitzar amb seguretat i autonomia les vostres activitats en diversos terrenys del medi natural, integrant-nos en ell i amb el respecte que aquest es mereix.

- Vies ferrades (del 16 al 28 d'octubre de 2012)
Preu socis: 80 Euros - Preu no socis: 125 Euros

AUDIOVISUALS:

El tercer dijous de cada mes es programen audiovisuals de diferents temàtiques: alpinisme, escalada, espeleologia, excursionisme, cultura...

Us animem a venir a veure imatges dels cims més alts del món, paisatges extraordinaris, històries d'aventures i històries del passat del club. Informeu-vos!!

**Ja tenim loteria per Nadal amb el
número 42.129**



MATAGALLS - MONTSERRAT



Aspecte del Passatge Mulet el dia 6-09-2012 a les 8 del vespre.



Aspecte del Passatge Mulet el dia 6-09-2012 a les 8 del vespre.



Lliurament de dorsals



Recepció d'avituallaments



Reunió de Controls de Pas



RECORDANT EL SENYOR BUCH

En veure el programa del Concert de Primavera d'enguany, dedicat a Josep Buch i Parera, "fundador i símbol del Gràcia", m'ha vingut a la memòria l'homenatge al senyor Buch que se celebrà fa deu anys, coincidint amb el centenari del seu naixement. Tingué lloc a la sala de plens del Districte de Gràcia, el 8 de maig del 2002, sota la presidència del regidor del districte, Ferran Mascarell, amb la intervenció de Roger Buch, nét de l'homenatjat, d'Albert Musons, vicepresident del Districte de Gràcia, de Sebastià Bardolet, exabat del Monestir de Montserrat, i del sotasignat. La reproducció de les paraules que vaig pronunciar en aquella ocasió pot ser una manera de sumar-me a l'homenatge d'enguany. Aquest va ser el meu parlament d'aleshores:

El 2 d'abril de 1991 vaig assistir al lliurament de les creus de Sant Jordi de la Generalitat, una de les quals es concedí a Josep Buch i Parera, el nostre senyor Buch, en reconeixement, segons diu el decret de concessió, "a la seva llarga dedicació al món de l'excursionisme en el qual esdevé exemple de formació cívica i de catalanitat, i per la seva intensa activitat en la recuperació, la defensa i la difusió del patrimoni històric i cultural de Catalunya"



Lliurament de la creu de Sant Jordi

Tinc molt present el moment que el senyor Buch s'atansà a la taula presidencial per recollir el guardó de mans del president de la Generalitat.

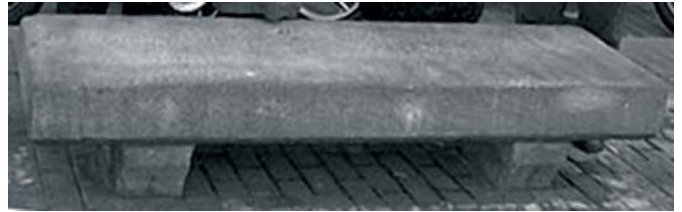
La figura d'aquell home malalt, que sabia que la vida se li escolava irremissiblement i que assistia a l'acte assegut en una cadira de rodes, ha tornat a la meua retina més d'una vegada. I sempre que això ha succeït m'he preguntat quines imatges, quins records de la seva existència devia evocar el senyor Buch en aquell moment solemne i únic per a ell.

Això, naturalment, no ho sabrem mai, i fins i tot ignorem si realment es produí aquesta mena de suposada regressió. Sigui com sigui, he volgut imaginar algunes d'aquelles possibles imatges, sobretot relacionades amb el Club Excursionista de

Gràcia, que ara em permetré evocar en veu alta i per ordre cronològic.

Tarda d'un diumenge de maig de l'any 1917:

Josep Buch coincideix, casualment, a la plaça del Ajuntament de Gràcia amb un antic condeixeble, Jaume Martorell, que

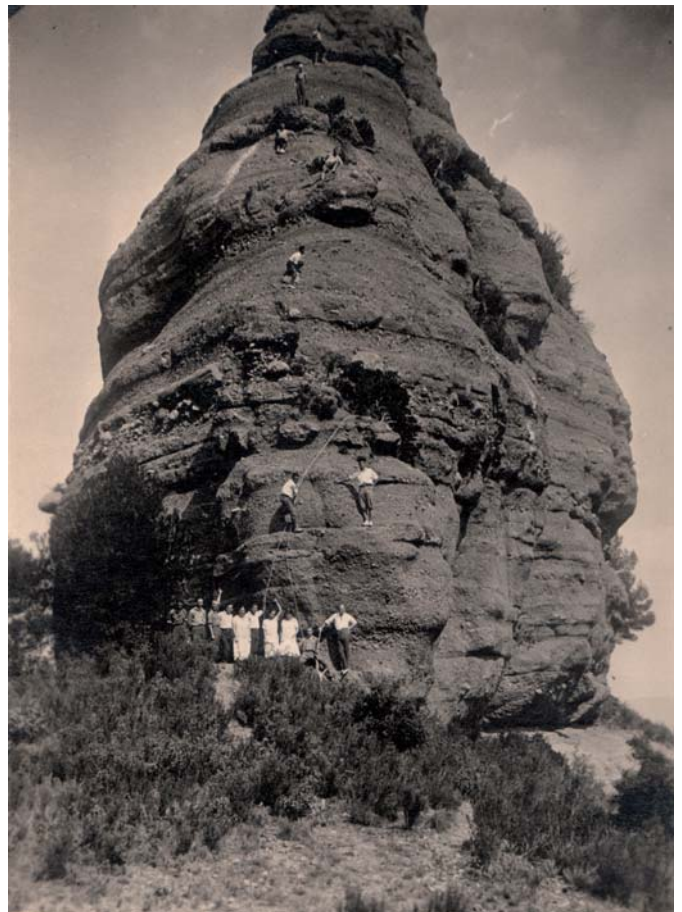


Únic banc de pedra de la Plaça de la Vila de Gràcia on el 13 de gener de 1922 es va decidir crear l'entitat Grup Excursionista MAI ENRERA, actualment Club Excursionista de Gràcia

anava acompanyat d'un altre jove, Agustí Sobrevia. Aquesta trobada va ser l'inici d'una amistat que desembocà, dos anys després, en la formació d'un grup excursionista, que es registrà oficialment el 13 de gener de 1922 amb el nom de Grup Excursionista Mai Enrera i que l'any 1924 passà a denominar-se Club Excursionista de Gràcia.

Diumenge, 12 de setembre de 1926:

Al peu de les Castellasses, al massís de Sant Llorenç del Munt, s'havien reunit una trentena d'excursionistes, la majoria socis del Club Excursionista de Gràcia, disposats a presenciar l'intent d'ascensió d'aquest monòlit, que havia anunciat al butlletí social del mes anterior, l'associat Joan Pablo. Entre els espectadors hi havia Josep Buch, el qual, en un moment



Ascensió a la Castellasa de Sant Llorenç de Munt



de dubte dels escaladors, que posava en perill l'èxit de l'ascensió, es convertí en el seu capdavanter i en el primer que assolí el cim. "El bon company Buch creu que és cosa de no refredar-se; s'arrapa, i com si les seves mans fossin uns arpiots, avença pujant a poc a poc; el nostre cor en tensió uns moments i les alteroses Castellasses eren guanyades. Un visca unànime s'escampa per l'espai", escriu Josep Miret, el cronista de la jornada, al butlletí del Club (octubre de 1926).

Dimecres, 2 de febrer de 1927:

Aquell vespre de la diada de la Candelera, un nombrós grup de socis del Gràcia, entre els quals Josep Buch, visitaren els Tallers Tipogràfics Neufville. Els guià el director artístic de l'empresa, Eudald Canibell, personalitat destacada en el món de les arts gràfiques. Canibell, que migsegle enrere havia estat un dels fundadors de la primera entitat excursionista del país, l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques, els encoratjà a recollir tot allò que fes referència a la història de Gràcia, cosa que, segons ell, podien fer sense tenir cap estudi especialitzat. "Cal que aprofiteu el butlletí per retenir i divulgar la memòria del passat", els digué. "Jo us ajudaré".



Eudald Canibell

Així va néixer l'Arxiu de Gràcia, del qual el senyor Buch va ser l'ànima fins poc abans de morir. Com ell deia, Canibell els

despertà el propi deler de graciencs.

Diumenge 13 de març de 1932:

Francesc Macià, president de la Generalitat de Catalunya, visita el local social del Gràcia, al carrer de Sant Marc cantonada amb el de Berga. El senyor Buch, bibliotecari de l'entitat, l'informa de les activitats socials i rep la felicitació, extensiva a tots els associats, de la primera autoritat del país.

Primera desena de juny de 1933:

El senyor Buch assisteix, en companyia de tres consocis, Orpinell, Pujol i Sicart, al I Campament i Congrés de la Federació Internacional de Càmping, que se celebra al Hampton Court Park de Londres, on es retroba amb *míster* Champion, a qui havia tractat a Barcelona uns anys abans, i coneix a lord Baden Powell, fundador del moviment escolta. Sol·liciten i obtenen per a Catalunya la celebració del IV Congrés, que



Amb Mr Champion al Campament i Congrés de la Federació Internacional de Càmping, al Hampton Court Park de Londres



tingué lloc l'any 1936 a Caldes de Montbui.

Tarda del 12 d'agost de 1936:

Feia poc més de tres setmanes de l'alçament militar origen la Guerra Civil

Quatre homes, encanonats per un grup de milicians, eren conduïts davant l'expectació dels vianants pels carrers graciencs de Santjoanistes i Vallirana cap a la seu de les Patrulles de Control situada al carrer de Carolines. Un dels detinguts era Josep Buch, els altres, Camil Bas, Josep Buyreu i Agustí Durani Sanpere, aquest darrer, director de l'Arxiu Històric de Barcelona i comissari nomenat per la Generalitat per a la salvaguarda de fons documentals, alguns dels quals corrien perill aquells dies de confusió. Els tres acompanyants del Dr. Duran i Sanpere l'auxiliaven en aquesta tasca.



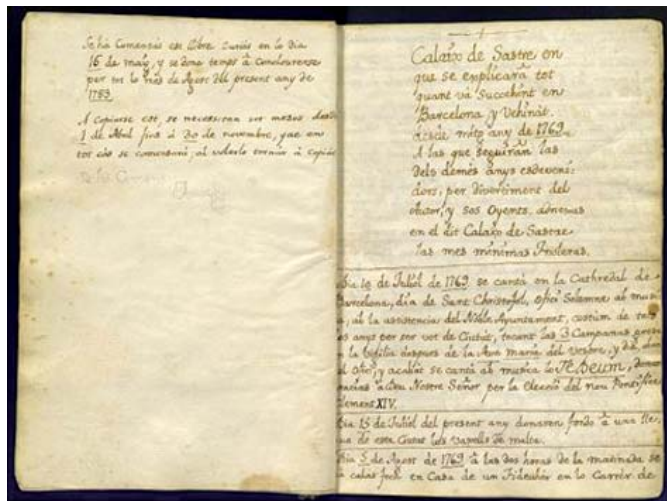
Agustí Duran i Sanpere

El delictes dels detinguts era haver intentat endur-se, en unes camionetes, el valuós arxiu de Sant Joan de Jerusalem, que estava al convent de monges del carrer Santjoanistes, ocupat aleshores per les Patrulles de Control.

La detenció no anà més enllà de l'ensurt consegüent, si bé el preu de la llibertat va ser haver de renunciar a l'arxiu. Quan el creien perdut per sempre, l'atzar féu que, passats uns mesos, el localitzessin en un drapaire que l'havia comprat a pes de paper i, així, el pogueren salvar.

Continua la guerra fratricida:

En plena Guerra Civil, l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, població que solia freqüentar el senyor Buch, va requisar dues grans finques privades situades al poble, la Torre Blanca i can Falguera, obrint-ne els jardins a l'ús públic. Buch tingué ocasió de visitar el palauet de can Falguera, on va descobrir, a la biblioteca, la cinquantena de volums manuscrits del *Calaix de sastre* del Baró de Maldà, els quals passaren a l'Arxiu Històric de Barcelona a disposició dels investigadors que volguessin consultar-los.



Calaix de Sastre

28 de novembre de 1969:

Assemblea Extraordinària del Club Excursionista de Gràcia per aprovar el trasllat del local social al passatge de Mulet núm. 4, i modificar l'article primer dels estatuts, que establia que la seu havia de radicar dins del terme municipal de l'exvila de Gràcia, condició que no reunia el nou local, ja que estava situat, per pocs metres, a Sant Gervasi.

Un soci, dels més antics, s'hi oposà tot acusant la Junta Directiva d'actuar al marge dels estatuts.

Es creà una situació tensa, fins que la intervenció providencial del senyor Buch la desencallà i el trasllat al nou local, el que actualment ocupem, va ser un fet.

30 de juliol de 1976:

Josep Buch, fa el seu darrer cim pirinenc, el Bastiments (2.881 m). Acompanyat pel seu fill Ermengol, deixaren el cotxe al pàrquing de l'estació d'esquí d'Ulldeter i emprengueren l'ascensió cap al coll de la Marrana i al cim. El senyor Buch tenia 74 anys i feia mig segle (per ser ben exactes 56 anys) que hi havia pujat per primera vegada, junt amb dos companys del Club Excursionista de Gràcia.



Al cim del Bastiments amb 74 anys

Fins aquí aquests possibles fotogrames de la pel·lícula excursionista de Josep Buch i Parera, el nostre senyor Buch, a qui avui, aniversari del seu naixement, recordem i homenatgem amb tota justícia.

Carles Albesa i Riba

(Fotografies facilitades per Martí Buch)





CANTAIRES MUNTANYENCS



48ª FESTA DE LA CANÇÓ DE MUNTANYA

La Festa de la Cançó de Muntanya d'aquest any s'ha celebrat a Barcelona, el 3 de juny del 2012, a la Basílica de la Sagrada Família, organitzada per l'Agrupació Excursionista "Catalunya" (AEC), que fou una de les entitats muntanyenques que iniciaren aquesta Festa el 1965. L'Agrupació, com col·loquialment se l'anomena, la fundà, el 1912, un grup de cantaires de l'Orfeó Català amb la intenció de conèixer el país pam a pam. Amb el temps en nasqué la Coral Catalunya, dirigida pel malaguanyat mestre Josep M. Castelló, qui, durant 6 anys (del 1965 al 1970), encapçalà aquesta activitat cultural de l'excursionisme català que ell mateix havia impulsat.

Enguany, doncs, i en la celebració del "100tenari 1912-2012" (com diu el seu logo) l'Agrupació Excursionista "Catalunya" ha volgut reprendre la tasca i, abandonant l'entorn muntanyenc en què habitualment se situava aquesta jornada musical, l'ha portat a la Basílica de la Sagrada



Família pel fet que el seu estatge social és troba actualment en el mateix barri, ahora que considera que l'obra de Gaudí està inspirada en la muntanya i en aquells elements que la componen.

Se seguí, però, en el desenvolupament dels actes, la mateixa pauta de sempre. La recollida de credencials en el local de l'AEC, i el clàssic esmorzar que s'ofereix als cantaires. La presentació de la Festa es féu en la Sala d'Actes del Centre Cívic de la Sagrada Família amb els parlaments del president de l'Agrupació, Jep Tapias, i del representant de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, Miquel Fernández; tot seguit les corals interpretaren *La muntanya venerada*, de Pere Jordà, i *El concert*, de W. Geissier.



Després i en l'església de la Parròquia del Cor de Maria dels Claretians se celebrà la Missa, cantada per les nou corals participants sota el programa següent: *Vine Déu Creador*, J. S. Bach; *Missa dels Excursionistes*, Elisard Sala; *La Vergine degli Angeli*, G. Verdi; *Sanctus*, F. Schubert; *Dona nobis pacem*, W. A. Mozart; *Ave Verum*, W. A. Mozart; *Violai*, Jacint Verdaguer/Josep Rodoreda.

L'àpat de germanor tingué lloc en un restaurant proper al temple gaudinià.

El concert de la tarda s'efectuà en el magnífic marc de la Cripta de la Sagrada Família. Cada una de les nou corals oferiren dues cançons: Coral El Sagrer de l'escola El Sagrer, directora Luz Marina Díaz; Societat Coral l'Ideal d'en Clavé, de Barcelona, directora Alelí Vázquez Soler; Coral Harmonia, de Valldoreix, director Albert Santiago; Coral Veus dels Claretians, directora Ester Palacios; Coral Polifònica Sant Lluís, directora Alelí Vázquez Soler; Coral Núria, de la UEC/Gràcia, director Gheorghe Motatu; Coral de la Unió Excursionista de Sabadell, director Joan Auladell; Coral Madrigalistes, director Àngel Villagrassa, i Cantaires Muntanyencs, del Club Excursionista de Gràcia, director Víctor Barbé (el nostre grup cantà *Senyor Sant Jordi*, F. Vila, i *Donna donna*, S. Secunda);

Com a cant conjunt s'interpretaren les peces següents: *Comiat al bosc*, F. Mendelsohn; *Els pics gegants*, Amiel/Agustí Vidal; *Déu lloat per la natura*, L. V. Beethoven i el *Cant de la Senyera*, Joan Maragall/Lluís Millet, obra que fou seguida dempeus pel públic assistent.

Clogué l'acte, com és norma, el cant unànime de *L'hora dels adéus*, entonat pels cantaires i el públic, entrelaçades les mans.

Aprofitem l'avinentsa per a felicitar molt efusivament els companys de l'Agrupació en el centenari de la seva fundació i, ahora, per haver estat *la guspira que encengué la foguera* d'aquesta Trobada, segons expressió de Jaume Ramon i Morros en el llibre "*L'Excursionisme i la Cançó*", editat amb motiu de la XXV Festa de la Cançó de Muntanya, juny 1989.

Aurora Vila



XIII CONCERT DE PRIMAVERA

Una vegada més ens hem de referir al Concert de Primavera que es desenvolupà, enguany, el dia 9 de juny de 2012, a la Sala de Plens de l'antic Ajuntament de Gràcia.

Seguint el programa establert, va fer la presentació de l'acte Miquel Fernández i Azconegui, expresident del CEG, tot donant la benvinguda a la Sra. Regidora i Consellers municipals del Districte, a la presidenta del Club Excursionista de Gràcia (CEG), als representants del Taller d'Història, als companys del nostre Club i d'altres entitats germanes i al públic en general, agraint-los a tots la seva assistència. Fa extensiu aquest agraiement al Districte de Gràcia que ens dona aixopluc, així com a la col·laboració dels tècnics municipals, en especial a Mari Cruz Martín, de qui fa molts anys rebem una valuosa ajuda. I, per descomptat, als amics invitats de la Coral Esclat, de Teià, que va ser la primera a acompanyar-nos en l'inici d'aquests concerts de primavera, atès que Víctor Barbé dirigeix ambdues corals. Ens recorda que va ser l'any 1999 quan Víctor Barbé ens va proposar de fer un concert amb caràcter anual que denominariem de Primavera; ell, naturalment, s'encarregaria de la part musical; aleshores el nostre company Joan Cervera suggerí d'ampliar el seu contingut i retre un senzill homenatge a persones que estiguessin vinculades a la nostra vila pel naixement, per la seva obra, per viure-hi o haver-hi viscut i, sobretot, per estar orgullosos de sentir-se graciencs.

Enguany, el fet de triar l'homenatjat en el XIII Concert de Primavera no ens ha presentat el més petit dubte. En aquest 90è aniversari de la nostra entitat ningú com Josep Buch, un dels fundadors del Club, n'era el més digne. A part de la seva ingent tasca excursionista, cal afegir-hi la recerca i conservació de documents que féu sobre Gràcia –llegat històric que dóna a conèixer la vida de la nostra vila, avui a l'Arxiu del Districte (Fons J. Buch)- així com l'àmplia col·lecció composta d'objectes artístics i populars montserratins. I no oblidem tantes i tantes altres activitats que va realitzar al llarg de la seva vida. Tot això li valgué la Creu de Sant Jordi l'any 1991.

S'encarregarà de la glosa de l'homenatjat Jordi Serchs i Serra, cap de l'Arxiu fotogràfic de l'Institut de Cultura de

Barcelona, primer arxiver de l'Arxiu gracienc i exdirector dels Arxius Municipals dels Districtes de la nostra ciutat.

Per correspondre a la glosa, i seguint la idea aportada per Joan Cervera (per cert, recentment guardonat amb la Creu de Sant Jordi, com ho fou el Sr. Buch, i també la nostra Entitat, en el seu dia), gaudirem de les paraules dels seus néts, Marta i Roger Buch, que ens procuraran una visió més íntima del nostre fundador.



Arribat aquí, Miquel Fernández invita a l'estrada la nova presidenta del Club Excursionista de Gràcia, Marisa Carreño, que diu el següent: "Com a presidenta del Club Excursionista de Gràcia és una satisfacció per a mi poder compartir aquesta estona amb vosaltres en el primer acte de celebració del 90è aniversari del nostre Club, perquè fou un 13 de gener de 1922 que tres companys: Josep Buch, Jaume Martorell i Agustí Sobrevia, van fundar un grup excursionista anomenat Mai Enrera. Ho van fer molt a prop d'aquí, en un banc de la



plaça de la Vila de Gràcia, banc on actualment s'hi pot llegir una petita llegenda explicant la fundació del club. De ben segur que cap d'ells no es podia imaginar que 90 anys després la seva entitat continués amb el mateix esperit i il·lusió que quan la varen crear, convertida en un important i prestigiós Club Excursionista de Gràcia, denominació que hagué de prendre a causa de la dictadura del general Primo de Rivera (1923-1930). Aquesta entitat ens ha permès portar per tot Catalunya, i per tot el món fins a la muntanya més alta, el nom i l'ensenyà de la nostra estimada vila. I tot i que som un club excursionista que no té per costum portar a terme activitats a la ciutat, avui estem fent aquest acte especial en homenatge a Josep Buch. I és un goig molt especial poder comptar, a més, amb la companyia dels seus fills i néts, a qui agraïm la seva presència. Per part meua, i com a presidenta de l'entitat, us puc dir que continuem les activitats a bon ritme. Actualment estem centrats en la Travessa Matagalls-Montserrat, que enguany arriba a la 33a edició i que, a hores d'ara, ja tenim 4.000 pre-inscrits, la qual cosa ens obliga a superar-nos any rere any. Ara només em resta donar les gràcies a la regidora Maite Fandos, als Cantaires Muntanyencs, a la coral convidada i a tots vosaltres per acompanyar-nos aquesta tarda”.



Seguidament Miquel Fernández dona la paraula a Jordi Serchs, que ens farà la glossa de Josep Buch, una persona de qui ja en sabem moltes coses, però de ben segur que aquesta tarda, i gràcies a Jordi Serchs, n'aprendrem moltes més.

Jordi Serchs es remunta a l'any 1989, tot just en començà l'experiència dels arxius municipals de districte, quan es va incorporar al Districte de Gràcia amb la missió de formar un arxiu municipal a partir de la documentació administrativa i el fons de l'antic Ajuntament de Gràcia. Tothom parlava de l'autèntic arxiver de Gràcia, Josep Buch, que vaig tenir l'honor de conèixer de la mà de qui havia estat consellera de Districte, Anna Busquets i també del personal que treballava a la Biblioteca de la Caixa de Pensions, del carrer Gran.

En aquell moment era regidor del Districte Daniel Fabregat. Parlem dels anys 89 i 90; no hi havia internet, ni mòbils, ni càmeres digitals, ni xarxes socials. Però recordo aquelles capsas grises que hi havia al primer pis del passatge Mulet, núm 4, a la seu del Club. I durant mesos cada dimecres a la tarda, assessorat pel Sr. Buch, vaig anar veient la història de Gràcia concentrada en aquelles capsas, on tenien cabuda tota la història de la vila i de les seves entitats. La documentació va ser enriquida amb les aportacions i explicacions del senyor Buch, amb aquella seva discreció i sapiència infinita, però amb una precisió molt entranyable. Era una autèntica lliçó sobre Gràcia. I vam anar desgranant

el seu dia a dia: la Festa Major, les colles de Sant Medir, el Centre Moral, el Cercle Catòlic, el Cercle Filatèlic, els Lluïsos, l'Orfeó, l'Artesà, totes les escoles, les germandats, les cooperatives, les esglésies, les parròquies... era, doncs, molt més que l'arxiu del Club, era l'Arxiu de Gràcia, per al qual el senyor Buch havia recollit la documentació i els llegats de personatges il·lustres que hi havien passat: Josep Ponsa, Pep Llauner, Miquel Brasó, Josep Guardiola, Pere Queraltó, i tants altres graciencs. També hi figuraven les masies de Gràcia, amb documents des del segle XVII. I per si això fos poc, recordo capsas amb el títol: “El racionament de la guerra”. Fins i tot conservava metralla dels bombardejos; el folklore de Gràcia; les sardanes; la indústria; la política. Era com un gran Google de principis del segle XX. Comptava amb un fons fotogràfic meravellós, format per més de 4.000 imatges, positius d'època, molt representatiu de la fotografia amateur de principis del segle passat i molt lligat a l'activitat de les entitats excursionistes que, més enllà de la muntanya, conservaven el patrimoni més proper. Tot això molt ben documentat, per cert, en el butlletí intern Mai Enrera.

I vaig tenir l'honor de conèixer la col·lecció montserratina, al seu domicili del carrer Rabassa. I recordo que el senyor Buch deia: “Això a Montserrat és diluirà, amb tot el que tenen”. Però no ha estat així, ara és allà i molt ben guardat, i crec que el senyor Buch n'estaria molt content.

L'any 1992, any olímpic, després d'una negociació entre l'entitat i el Districte, l'Arxiu privat del CEG (que en realitat sempre va tenir caràcter públic, amb les explicacions personals del seu creador) va passar a ser municipal, amb seu a una torreta del carrer Camèlies, on ja disposàvem d'un ordinador. Aquelles capsas romanien allà i eren un patrimoni



molt preuat d'origen privat, però amb vocació pública –com he dit- substitutòries del paper d'unes institucions que durant anys no van existir, i que avui fan ric l'arxiu del Districte.

Recordo, també, el paper rellevant que va tenir el Taller d'Història de Gràcia (fundat feia poc) amb persones com Albert Musons, Joan Àngel Frigola, Carme Segura, Josep



M. Contel, representatiu d'una nova generació de graciencs que han treballat ferm per mantenir el patrimoni de Gràcia. Avui, gran part de la documentació està a les instal·lacions de la Biblioteca Jaume Fuster. Sobretot l'arxiu fotogràfic constitueix una joia de principis del segle XX, que finalment ha quedat ben digitalitzat.

Més enllà de l'obra gracienc i montserratina, cal destacar el treball esforçat de Josep Buch amb la seva relació amb l'Arxiu Històric de la Ciutat, del Bisbat i, en general, amb totes les biblioteques. El recordo molt satisfet de tot el que va fer i dels seus viatges per Europa (Londres, París, Brussel·les...) en aquells anys iniciàtics de l'acampada internacional, representant sempre el Gràcia i, molt especialment, Catalunya. I acaba dient Jordi Serchs com

Ja a l'estrada els néts del Sr. Buch, és la Marta que fa la presentació de tots dos, afegint, a més, que representen a tota la família. Ens han demanat –continua dient– que parléssim una mica de la part més humana de l'avi Pep. El record que en tinc jo el relaciono amb el petit despatxet del carrer Rabassa 45, molt ordenat, com si allà no hi passes res. I obries els armaris i descobries tot de calaixets, de prestatges, plens de meravelles mil: medalletes, fitxes, retalls, postals... que em feien rumiar: d'on ho ha tret tot això?! Recordo unes capses grises, moltes d'elles eren simplement de sabates, però totes referenciades i ordenades. Sovint trobava l'avi treballant o que rebia algú; ell estava content que la gent s'interessés per la història de Gràcia. Al néts, ens deia que li demanéssim d'explicar-nos la història de la vila i de Catalunya. Recordo, també, que cada dimecres anava al Gràcia; ell en deia "el Club".



n'està de cofoi d'haver-lo conegut i d'haver contribuït modestament a la preservació de tota aquesta feina i aquest estil de l'entitat que és tan representatiu de la història del nostre país.

Miquel Fernández reprèn el "micro" per recordar que anar a la biblioteca d'en Buch, al primer pis, sempre significava descobrir una història per a explicar i una història per a aprendre. Seguidament demana que pugin a l'escenari els seus néts, la Marta i el Roger Buch i que entre els dos ens donin una visió diferent d'aquelles capses grises del Club, perquè de ben segur que ells ens podran explicar moltes altres coses.

L'avi ens ha transmès moltes coses. L'amor al país, Catalunya, a la seva llengua i a la seva història. L'amor per la natura i la muntanya, sobretot per Montserrat, on teníem cita anual i obligada. Era una manera d'aconseguir que tota la família s'ajuntés. De fet, ara encara hi anem tot recordant l'avi. I l'amor per Gràcia. Jo mai hi he viscut però em sento gracienc, perquè ens la va fer sentir com a part de la nostra història. També ens va transmetre valors, la seva manera de fer. Era molt seriós, rigorós i responsable. Però amb tota aquesta manera de ser, era un home molt feliç fent la seva feina i convivint amb la seva família.

El Roger us explicarà ara una part més personal de l'avi.

Segueix, doncs, a la Marta el seu cosí Roger qui, d'entrada, dóna moltíssimes gràcies per aquest homenatge. I ens diu que cada cop que es fa un homenatge al senyor Buch, a la família ens va molt bé perquè ens adonem del que significava l'avi. Fa deu anys, l'Albert Musons em va dir que volien fer l'any Buch, i vaig pensar home, ja sé que l'avi és important, però potser no tant. I es van fer una sèrie d'actes, tots ells amb la sala plena; va ser impressionant. Vull agrair moltíssim al Club, al Districte i al Taller d'Història de Gràcia el que allò va suposar. Ja heu vist que la vida de l'avi va ser molt intensa, fins i tot qui el va tractar només un parell anys en pot arribar a fer grans elogis.

D'altra banda i observant la llista dels homenatjats es constata que tots són homes; i tots són homes perquè,



quan arribaven a casa, hi havia el plat a taula. I per això, quan homenatgem avui l'avi, també volem fer extensiu el reconeixement a l'àvia Maria i a la tieta Eulàlia.

La vida de l'avi va ser de pel·lícula, i escoltar-lo era impressionant. T'explicava que amb vint-i-pocs anys se'n va a Londres (1927) i després a París i Brussel·les, representant el Gràcia, on coneix les principals personalitats del càmping internacional, amiatat que conservarà durant molts anys. Aconseguirà que el Càmping Club de Catalunya (Federació Catalana de Càmping) estigui reconegut oficialment per la Federació Internacional de Càmping i procurarà per a Catalunya l'organització del IV Ralli Internacional; no calia demanar seleccions catalanes, ja les teníem. Deu anys més tard s'estava jugant la vida defensant, en nom de la Generalitat, el patrimoni històric perquè no es cremessin les esglésies i salvant béns culturals. I amb 39 anys, lleva obligatòria i cap a la frontera, a un camp de concentració. Després arriba aquí i el fiquen a la presó, i passa gana. La infinitat d'alts i baixos que va haver de suportar aquella generació de l'avi és innombrable!

I cal dir que l'avi no va anar a la universitat. I això és una reivindicació a favor de l'estament menestral i de les classes treballadores d'aleshores que, sacrificant moltes coses i hores de la vida familiar, els homes arribaven a reunir amplis coneixements, tirant la feina endavant, des de baix. Una altra cosa important de la vida de l'avi és la continuïtat. És un luxe que iniciatives que va portar a cap després continuïn sense ell. Per exemple el Club Excursionista de Gràcia, que té 90 anys de vida.

Una de les coses més interessants, i aquí us ho haig d'agrair a tots vosaltres, és la magnífica jubilació que va tenir. No només va viure molts anys sinó que va ser una persona amb una jubilació molt activa, amb gent que li consultava coses,

gent que l'estimava. La gent l'apreciava moltíssim. I això té un gran valor. Us vull contar una anècdota personal; ja sabeu que va escriure el llibre El Cavall Bernat de Montserrat. Doncs bé, no hi va haver cap fill ni nét escalador, no li vam poder donar aquesta alegria. Em queda, però, la il·lusió del meu avi quan, l'any 1986, va anar a Montserrat i em va veure acabar la Matagalls-Montserrat. Jo tenia 16 anys.

Moltes gràcies a tots per haver organitzat aquest acte i subratllar que els valors que l'avi ens va transmetre de Gràcia, de Catalunya i de la muntanya els seguim mantenint ben vius.

Aquí, Miquel Fernández reprèn aquesta història i diu que allò que voldria remarcar és la menció que el Sr. Buch no havia anat a la universitat. Està clar que si no hi va anar fou perquè les circumstàncies no ho permetien, perquè capacitat d'aprendre en tenia, com en tenia d'ensenyar. Però va ser gràcies a aquesta mancança que va poder dedicar-se plenament a l'Arxiu i, molt especialment, al seu Club Excursionista de Gràcia. Seguidament anuncia un canvi en les intervencions, atès que la Regidora del Districte, Maite Fandos, que lògicament té una intensa agenda pública, és possible que no pugui quedar-se fins al final, i, per tant, aprofitarem aquest moment perquè ens adreci unes paraules.

La senyora Maite Fandos saluda els consellers municipals, l'actual presidenta del CEG, a qui felicita per l'inici d'aquesta nova etapa; i aclareix que està molt contenta que el Club tingui una dona com a presidenta. Fa saber que abans li ha comentat al Roger que mai no ha estat homenatjada cap dona i tu, Roger, has sabut fer-ho molt bé reconeixent que eren dones les que havien estat sempre al costat dels homes homenatjats; perquè la majoria d'homes que han estat reconeguts, ho han estat perquè hi havia una dona a casa fent-se càrrec de la família. També vol saludar el Miquel, a qui va conèixer fa 17 anys, que va ser el primer que li va explicar més coses del Club. I després de tant de temps ens tornem a trobar parlant d'excursionisme i de Gràcia; i assegura que això li fa molta il·lusió.

I continua dient que en aquesta Sala de Plens només es fan actes importants. En aquest cas, el 13è Concert de Primavera dels Cantaires Muntanyencs, del CEG, i l'homenatge a Josep Buch, l'home símbol del Gràcia. Ja heu



escoltat el seu historial, i jo no ho faré millor. Però vull destacar un aspecte important: va ser un gran patriota!

Jo no sabia que la Marta i el Roger eren els seus néts, i quan els he vist aquí ja he entès d'on venia el seu ADN, i segur que ell estaria molt orgullós de vosaltres, per la vostra lluita pel país i per la cultura, com ho feu. Per tant, també felicitem a vosaltres dos, en representació de tota la família. Però també m'agradaria destacar, com a regidora de Gràcia, el que va fer el senyor Buch per a la història d'aquesta vila. Gràcia té una forta personalitat i ens agrada posar en relleu les nostres arrels, i ell –gracienc de soca-rel- hi va fer una gran aportació, com s'ha explicat. A més, també us vull agrair que al tríptic de l'acte hi hàgiu posat un text d'Albert Musons; és bonic recordar l'Albert, perquè ell va fer molt, també, per la memòria històrica de Gràcia, tot i que va morir molt jove. I és bo haver unit Josep Buch i Albert Musons.

Gràcia té molta sort de tenir un club com el vostre, on no només us dediqueu a la muntanya en el seu doble aspecte, l'esportiu i el cultural, sinó que sou una gent que treballa molt pel Districte i sou un exemple de l'associacionisme de la nostra vila. A més, feu moltes altres coses. Vull parlar de la Dolors Lázaro; heu de saber que gràcies a la insistència del Club, però especialment de la Dolors, vam poder tornar a posar el monument dedicat a Pompeu Fabra a la plaça Lesseps, davant de la Biblioteca Jaume Fuster. Això és d'una gran importància, perquè és gràcies al fet que vosaltres ens ho demaneu que ho podem fer. Vull també felicitar públicament en Joan Cervera, i et vull felicitar per la Creu de Sant Jordi, perquè te la mereixes moltíssim, perquè ets un exemple de tot el que s'ha dit avui aquí i estem molt contents que hagi estat així. I no puc deixar d'esmentar el meu agraïment a la Coral Esclat, de Teià, per la seva entusiasta col·laboració. Moltes gràcies, moltes felicitements, i que continuï la festa.

En aquest punt, l'organització lliura a Maite Fandos un ram de flors i un record de la diada per al Districte, seguint la tradició de cada any. Aleshores Miquel Fernández cedeix la paraula a la presidenta dels Cantaires Muntanyencs, Maria Glòria Vives, que ens explica el programa coral que tindrà lloc a continuació. I ho fa amb una cordial benvinguda als



assistents, tot manifestant que enguany celebrem el 60è aniversari de la nostra coral, fundada el 1952 com una secció més del Club Excursionista de Gràcia, essent el seu primer director el recordat mestre Josep Vila i Amorós. Avui ens acompanya, com ja s'ha dit abastament, la Coral Esclat, de Teià, que també dirigeix Víctor Barbé i Barbé.

Les cançons que interpretarà la nostra coral són: Tot baixant per la dreuera, de F. Glück; Muntanyes de Canigó, harm. Nadal Puig; Senyor Sant Jordi, de F. Vila; T'he mirat, de F. Vila i Donna donna, de S. Secunda. Acte seguit la Coral Esclat ens oferirà: L'estaca, de Ll. Llach; The Beatles in Revue, de J. Lennon/P. McCartney i Kyrie de la Messa di Gloria, de G. Puccini, acompanyats al piano pel nostre consoci i amic Bernat Hueso. Per acabar, ambdues corals cantaran, conjuntament, O voso galo comadre (popular gallega), harm. Grova i Va pensiero, de G. Verdi. Tot el concert és dirigit pel mestre Víctor Barbé.

Finalment, es lliura un record de la festa i un ram de flors al glossador, Jordi Serchs, a Marta Buch i Roger Buch i amb ells a tota la família de l'homenatjat que va ser-hi present. El director Víctor Barbé recull els records oferts a les dues corals.

Aurora Vila

(Fotografies a la Portada)





LA MUSICA CORAL DINS DE LA NOSTRA ENTITAT

Introducció

És important tenir clar que les fites de la societat són el resultat del treball d'un grup de persones, però sempre existeix una persona que catalitza els esforços del grup.

Així que de vegades hem de fer una reflexió

sobre una persona i sobre una activitat que desenvolupa en el nostre àmbit excursionista i que molt sovint passa desapercebuda malgrat tenir una importància cabdal en el nostre moviment, com pot ser amb les corals excursionistes on els nostres sèniors es postulen com bons cantaires i que no són valorats en tot el que aporten al nostre moviment. Però anem per passos.

Orígens

La música com les matemàtiques són complexes perquè el so sense harmonia representa una distorsió en els sentits i curiosament ambdues especialitats si aconsegueixen els seus objectius, els resultats delecten l'ésser humà i per tant, per desenvolupar aquesta activitat s'ha de tenir coneixement i sensibilitat cosa que no tots els mortals disposem. Ja en el segle IV a.C. Pitàgores va estudiar les implicacions harmòniques de les matemàtiques per la mateixa raó s'entén que la paraula música neix del grec "mus ike" derivat de les muses inspiradores. Per la mateixa raó, la natura en general i la muntanya en particular a estat l'element inspirador de les nostres corals

L'excursionisme i la música

Des de les primerenques èpoques del nostre esport, els grans desplaçaments, les trobades per parlar de l'excursionisme, de la situació política, els problemes del país, de l'organització de sortides, en molts casos anaven acompanyades per concerts de guitarra o per cançons de coral amb més o menys harmonia, però si amb una implicació total per part dels socis de les entitats com a elements aglutinadors dels clubs socials. Està clar que el món coral a evolucionat envers una semiprofessionalització i aquesta nova situació ha influït en els grups del món excursionista, que en alguns casos han vist desaparèixer aquesta representació musical de les seves seves per manca de noves veus.

El Gràcia i les seves corals

L'evolució del cant coral va esdevenir un element bàsic en l'ambient cultural de les entitats excursionistes i un cop mes el CE Gràcia va esdevenir i continua com una de les entitats on la seva coral es manté fidel als principis de quan va néixer, com o demostra el fet d'haver creat les corals infantils, juvenils i òbviament la nostra estimada i actual "Cantaires Muntanyencs", que és un referent en l'àmbit de les entitats excursionistes de Catalunya com ho demostra el fet que participa en la majoria de trobades que s'organitzen actualment, i on es percep que resten poques entitats amb coral pròpia i que per tant el manteniment de la cultura etnogràfica i folklòrica serà cosa de pocs si no es fa un canvi de criteri per captar noves veus que s'impliquin en el nostre projecte.

Victor Barbé i la cançó coral

El nostre estimat director és el principal motiu d'aquest escrit, atès que al llarg de molts anys i en les respectives editorials sempre he fet reflexió des d'una visió global de l'entitat pensant en l'evolució com a esport, les activitats internes, la formació, la seguretat i he de reconèixer que donat el fet, que any rere any i pels concerts de Nadal o

primavera el meu suport i implicació era complet, en el dia a dia marginava de bona fe la nostra coral i per tant el nostre director Victor Barbé. Així doncs, abans que la mala consciència no em deixi dormir vull centrar aquest escrit en la seva persona i fer-li el reconeixement personal que li pertoca.

En qualsevol activitat social, el seu èxit està centrat en la gestió del factor humà, malgrat que no ho sembli la intel·ligència neuronal ens condiciona de forma automàtica de tal manera que moltes persones es fan prejudicis sobre el nostre entorn sense adonar-nos dels grans riscos que comporta el fer cas a l'automatisme de la nostra ment i no aprofundir per valorar les persones del nostre entorn, i aquí el nostre director ha demostrat al llarg de la seva vida la seva capacitat integradora per aconseguir un equip de persones que sense cap altre interès que desenvolupament personal d'una de les capacitats més interessants i positives de l'ésser humà com és la música, capacitat empàtica que moltes persones no saben desenvolupar i que tenim en el nostre entorn.



Dit això cal destacar que el professor Barbé actualment amb setanta-dos anys continua al capdavant d'una de les poques corals excursionistes de Catalunya que de forma amateur hi participen tots aquells esdeveniments que li són propers i vinculats a l'excursionisme. Amb la carrera musical de piano acabada l'any 1960, ja feia vuit anys que s'havia fet soci del Club Excursionista de Gràcia i al llarg d'aquest temps va assolir els càrrecs de vicepresident i president de la secció de muntanya i també els mateixos càrrecs dins del consell del club. Aquesta implicació demostra que ha estat un home de club i amb experiència al llarg de la seva joventut. Durant aquest període coneix a la que seria la seva dona M. Dolors a la qual aprofito per transmetre-li el meu agraïment pel suport donat al seu home i per tant a la nostra entitat. La M. Dolors va introduir el Víctor a la coral de la nostra entitat. L'any 1971, juntament amb el mestre Josep Vila i Montserrat Barbé organitzen el que es denominaria "Petits Cantaires Muntanyencs". La seva dedicació a la promoció del món coral no queda supeditada únicament a la nostra entitat, sinó que també col·labora l'any 1976 en la creació de la Teia de la coral infantil Picarol i amb posterioritat la coral Esclat. No vull avorrir els lectors amb detalls que segurament ja coneixen del nostre estimat amic Víctor, al menys així ho considero i per la mateixa raó, li vull transmetre a través d'aquestes ratlles la meua admiració per la tasca desenvolupada al llarg d'aquests anys.

El cant coral continua evolucionant així com les formes de col·laborar dels seus membres i com altres àmbits de l'excursionisme cal evolucionar per tal de no perdre el camí que segueix la societat envers la dedicació, la preparació, implicació etc. Temes que el professor Barbé coneix perfectament i que amb el suport del nostre teixit social pot aconseguir superar moments de dificultat que en qualsevol activitat se'n presenta al llarg de la vida.

Victor, gràcies per tot el que has fet i també pel que et queda fer.

Francesc Sanahuja



CULTURAL



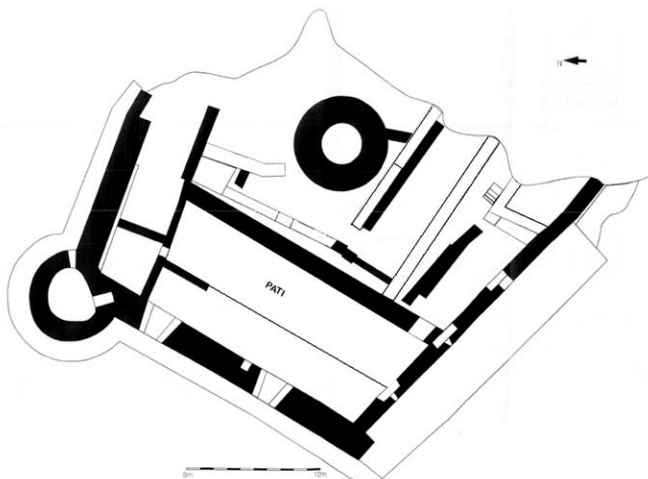
ANEM AL CASTELL DE... MONTCLUS

(Vallès Oriental)

Situació.- Aquest castell està situat dalt d'un turó -conegut com el Serrat dels Moros- als contraforts del Montseny, a l'esquerra de la Tordera i a 370 m d'alçada. El seu emplaçament pot semblar avui dia encloït i poc adequat per a la defensa, però quan hi som aquesta impressió desapareix. El castell aprofita una elevació a mig serrat, en un lloc estratègic, amb un ampli control visual sobre el pas natural que, per l'alta vall del Tordera, comunica el Vallès Oriental amb la comarca d'Osona. L'emplaçament té també una molt bona visibilitat, en comparació amb d'altres castells propers, sobre les fèrtils planes de Palautordera. Està envoltat, a llevant i migjorn, per espadants amb unes parets pràcticament verticals de més de 30 m de desnivell; aquesta ubicació amb un abast difícil, pot explicar l'origen del topònim Mont-clos o món tancat. Els accessos naturals al castell són per ponent i pel nord, on els pendents són més suaus. Les restes del castell de Montclús estan dins el terme municipal de Sant Esteve de Palautordera.



Vista general del castell dalt del Serrat.



Planta del castell a partir dels treballs de ESTRATS SC.



Un altre vista del Castell

Estat actual i descripció.- Al castell de Montclús hi podem apreciar dues etapes constructives ben diferenciades. Inicialment, possiblement als segles X-XI, hi havia una torre circular que tenia adossada al costat nord una sala d'uns 5,5 m d'ample x 6 m de llarg. El gruix dels murs de la torre és de 2,1 m i el seu diàmetre interior és d'uns 3 m; l'amplada dels murs de la sala és de només 0,9 m. L'alçada de les restes d'aquesta torre mestra, en l'actualitat, és de 3,5 m però originàriament devia ser molt més alta, sobrepassant de llarg l'altura de les muralles del recinte. L'aparell constructiu d'aquesta part del castell és molt irregular i, en alguns llocs, hi podem apreciar filades d'*opus spicatum* complet o només parcial (amb rengles de lloses verticals inclinades).

Possiblement als segles XIII o XIV, s'envoltà aquest primitiu recinte superior o sobirà amb un clos de planta trapezoïdal. Els murs més ben conservats són els del nord-est i el nord-oest amb uns gruixos de 1,70 m i de 2,20 m respectivament, uns 25 m de llarg i uns 12 m d'alt. El mur sud-est, el més llarg i on probablement hi havia la porta



Angle oest del recinte sobirà amb els talussos i el fossat entre recintes. Al fons la torre cantonera.

d'accés a aquest recinte, s'estimbà barranc avall a causa d'una esllavissada encara avui apreciable (actualment l'entrada es fa per una còmoda escala metàl·lica instal·lada en el decurs de les obres de consolidació). En la muralla que tancava el recinte pel sud-oest, segurament refeta en una reforma del castell a mitjans segle XIII, hi podem veure tres espitlleres dins el que semblen uns espais destinats a finestres més grans. En el mur nord-oest hi ha dues grans obertures on hom creu hi podien haver dos grans finestres



Fragment de muralla del recinte jussà amb merlets i espitlleres.

construïts en el moment en què el castell va ser habitat com a palau (a finals del segle XIV); al peu d'aquesta paret hi ha també un nínxol (pica o rentamans o, potser, una comuna) inclòs dins el mur amb una petita cisterna o dipòsit, de 45 x 60 cm de planta. L'anàlisi del parament del mur sud-est i les dades obtingudes en el decurs dels treballs arqueològics permeten afirmar que aquest recinte sobirà, en una de les seves àrees i etapes històriques, disposava de dues plantes separades per un pis de fusta sostingut per bigues. A la primera meitat del segle XV s'inicià, al castell, un nou projecte d'obres que comportà un reordenament dels seus espais interiors. Al pati que, fins aleshores, hi havia al voltant de la torre mestra es construí un nou edifici, que integrà la mateixa torre, amb espais senyorials i de serveis. Sembla que el terratrèmol de 1448 i els seus efectes sobre moltes construccions del país i, potser, sobre les del mateix castell de Montclús va impedir aquesta completa transformació.



Restes de la torre mestra i sala, possible origen inicial del castell.

En l'angle d'unió de les muralles nord-est i nord-oest hi ha una potent torre cilíndrica d'uns 16 m d'alçada. La base d'aquesta torre i la dels murs del recinte sobirà (possiblement del segle XIV), per l'exterior, és atalussada. La part superior de la torre cantonera és d'un període posterior, segurament de la primera meitat del segle XV. Al peu del talús hi ha una canalització que conduiria l'aigua recollida cap a una cisterna. Es podia accedir a l'interior de la torre, per mitjà del camí de



Vista parcial de l'interior del recinte sobirà. Al fons el mur sud-oest i, a la dreta, el nord-oest amb una de les grans obertures on potser hi havia grans finestres. A la dreta del forat, el nínxol que podria ser una pica o, potser, una comuna.

ronda del mur nord-oest. Aquesta està dividida en dos pisos, l'inferior, que té una gran alçada, és cobert per una volta d'obra amb una obertura, al terra del primer pis, que hi permet l'accés (qui sap si aquesta mena de "pou" - amb una "fondària" de prop de 10 m - amb les parets convenientment impermeabilitzades, tot recollint les aigües pluvials dels teulats, era la cisterna d'aquest recinte). El pis superior de la torre que, com hem dit, té la porta d'accés pel camí de ronda, està cobert també per una cúpula d'obra i als seus murs hi ha una finestra i una tronera (defensa, per a armes de foc, característica del segle XV).

El castell tenia un segon recinte inferior o jussà on encara s'hi han conservat algunes restes. A uns 3 m de l'angle oest del clos central, hi podem veure un mur força alt amb espitlleres i merlets, segurament en aquest pany de paret hi havia l'entrada principal del castell. D'aquest primer tancament perimetral en podem apreciar, aquí i allà, diferents fragments. S'aprecia, així mateix, el fossat que hi havia als peus de la muralla del recinte sobirà i indicis, molt dispersos, de diversos edificis (cavallerisses, estables, magatzems,...) convertits, ara, en munts de pedres.

A pocs metres de l'angle sud del recinte sobirà hi ha també, molt malmeses, les runes de la capella castelleria de Santa Margarida, del segle XII, amb una part dels murs de la nau i l'absis.



El "misteriós" nínxol del mur nord-oest, potser una pica, un rentamans o una comuna...

Pràcticament sota les restes d'aquesta capella s'hi pot veure el que alguns consideraran la boca d'accés a un passadís secret; té una volta molt ben



Recinte sobirà, detall de l'arrencada d'una escala.

feta on encara s'hi poden veure els senyals de l'encanyissat de l'encofrat; el túnel descendent, cec, finalitza als pocs metres dins la penya (potser està inacabat?). Hi ha diverses hipòtesis sobre la utilitat d'aquesta curiosa construcció, un pou, una nevera, ... hi ha qui diu que es tracta d'un túnel d'escapatòria que, per la direcció que pren, comunicava (o pretenia comunicar) aquest punt amb l'interior del recinte sobirà... qui ho sap?. El més probable, pensem, és que sigui la boca i el pendent o l'escala d'accés a una segona cisterna o dipòsit d'aigua (potser també inacabat) que, en un dels llocs més baixos i dins del clos del recinte jussà, recollia (o pretenia recollir) el màxim d'aigües pluvials que queien dins l'àrea ocupada pel castell i que convenientment canalitzades (hi ha forces indicis de canals sota els talussos de les muralles... que a algun lloc devien anar!) podien, molt bé, ser conduïdes fins a aquest punt. Les hipòtesis continuen obertes!"

Història.- Al turó on s'assentà el castell hi havia anteriorment un poblat o assentament ibèric amb una certa activitat des del segle III fins al segle I a.C. En les diferents excavacions arqueològiques s'hi han trobat sitges, fragments de ceràmica, puntes de fletxa i projectils de fona metàl·lics, un forn de coure ceràmica, així com restes de murs. La presència d'aquest poblat ibèric denota la importància estratègica que aquest lloc tingué ja des de l'antiguitat.

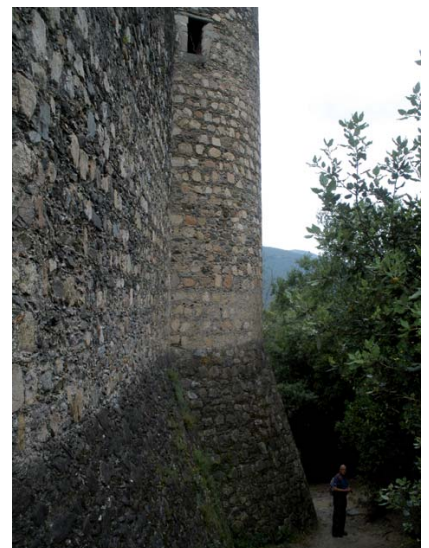
L'origen de l'actual castell cal situar-lo entre els segles XI-XII, tot i que aquesta construcció es va fer sobre un bastiment anterior. No és però fins a ben entrat el segle XIII que el castell de Montclús va adquirir verdadera importància, en el moment en que els senyors de Sesagudes (nissaga que tenia el seu origen al castell que hi havia al cim de les Agudes, al Montseny) abandonaren el castell de Miravalls prop del poble de Montseny, i s'instal·laren sota la protecció dels murs del castell de Montclús. De fet no és fins els anys que van del 1230 al 1263 que Guillem, fill de Guillem Humbert III de Montseny i besnet de Guillem Humbert I de Sesagudes, va adoptar definitivament el cognom de Montclús que va portar també el seu fill Rimbau II de Montclús. Aquest heretà els castells de Montclús i els de Miravalls i les Agudes, però en gaudí poc, ja que el 1277 cedí els dominis de la baronia al seu oncle Ramon de Cabrera. Quan, el 1328 Bernat I de Cabrera, fill de Ramon, va heretar el vescomtat va refundre les baronies de Montseny, Montpalau i Montclús amb el veí vescomtat de Cabrera. A partir del

1328 la història del castell i la jurisdicció de Montclús és la mateixa que la resta de dominis dels Cabrera que, a finals del segle XVI, passaren a la casa castellana de Medina de Rioseco i finalment, per herència, engrossiren el ric patrimoni dels ducs de Medinaceli. De la jurisdicció del castell de Montclús en depenien els termes de les parròquies de Sant Esteve i Santa Maria de Palautordera, Sant Martí de Mosqueroles, Santa M^a de Vilalba Sasserra, Sant Andreu de Vallgorguina, Sant Esteve d'Olzinelles i Santa Eulàlia de Tapioles.

A mitjan segle XV i fins al segle XVII el castell era encara propietat dels descendents dels vescomtes de Cabrera. De fet, però, a partir del segle XVI el castell -en perdre les seves funcions defensives i senyorials- pràcticament va ser abandonat (només s'utilitzaven algunes dependències com ha habitat puntual en activitats relacionades amb feines agrícoles, ramaderes o forestals); començà doncs la decadència del castell amb l'espoli de les pedres i materials més treballats i el progressiu enrunament de gairebé tot el conjunt. El 1508, consta que es restaurà la capella del castell, dedicada a Santa Margarita; temple que el 1739 era gairebé en runes per la qual cosa el vicari general concedí llicència per a traslladar el culte al lloc on, actualment, hi ha la nova capella -a la plana del Tordera- sota aquesta mateixa advocació.

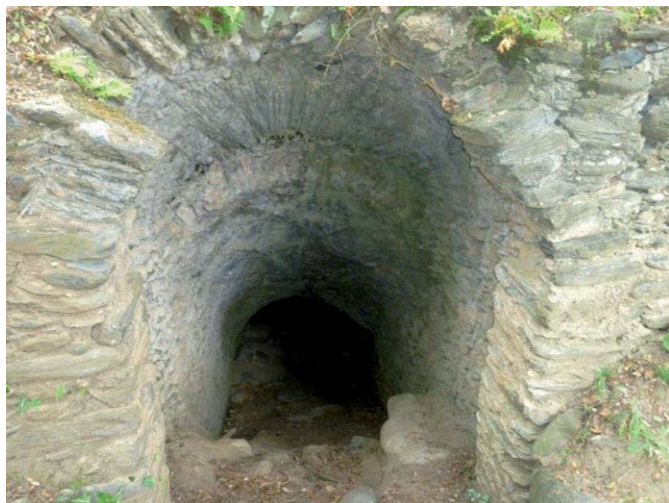
La propietat del castell és, des del segle XX, de la família Adroer. El conjunt d'aquest monument està declarat, per la Generalitat de Catalunya, Bé Cultural d'Interès Nacional. Des de l'any 1996 i fins al 2009, pràcticament sense interrupció, s'hi han vingut realitzant campanyes de desbrossament, d'actuació arqueològica, d'adequació de les restes, de consolidació i coronació dels murs excavats, gràcies a la iniciativa d'un grup d'arqueòlegs (ESTRATS SCP) i al suport de l'Ajuntament de Sant Esteve i de la Diputació de Barcelona.

Llegenda.- El senyor del castell de Montclús va patir un gir de fortuna i va cridar al diable per vendre-li l'ànima a canvi d'una condició: que en els set anys següents pogués anar tirant de veta. Com que ningú no pot dir que en Lucifer (el Diable) no tingui paraula i la compleixi, el senyor del castell de Montclús va poder viure durant 7 anys sense passar gana. La nit que va vèncer el termini, Lucifer va trucar a la porta i la senyora l'obrí. Ella va dir-li que s'esperés una mica perquè el senyor, que ja l'esperava, estava fent el testament. Lucifer, confiat, per a trobar-se més en el seu



Detall de la torre cantonera de l'angle nord i d'un pany de muralla, observeu els talussos.

ambient va demanar de seure al costat de la llar de foc. Aprofitant un descuit del dimoni, la dama li va tirar al damunt una creueta d'argent que, abans que aquest arribés, havia posat entre les brases i en Lucífer va sortir corrents amb molt poques ganes de tornar per a aquell lloc.



La treballada boca del "túnel misteriós"

Itinerari.- Cal anar, primer, a Sant Esteve de Palautordera. Si hi hem anat en cotxe, per a accedir al castell de Montclús cal continuar per la carretera BV-5301 que va de Sant Esteve de Palautordera al poble del Montseny i Collformic. Poc més d'un quilòmetre més amunt del nucli de Sant Esteve -just al barri on hi ha l'actual capella de Santa Margarita- cal agafar, a la dreta, una pista que, en 400 m, mena a Can Marc una casa de turisme rural i hípica (podem demanar de deixar el cotxe en aquest lloc). Vorejarem la casa per l'esquerra i baixarem fins el riu. Creuarem la Tordera, per una passera de pedres (si el riu porta molta aigua, potser, ens caldrà mullar-nos els peus). Un cop a l'altre costat, veurem dos camins, agafarem el de la dreta fins a un encreuament de tres camins (uns rètols indicadors ens aniran assenyalant el camí al castell). Seguirem pel de l'esquerra que s'acaba als pocs metres, cal agafar llavors un corriol que per la dreta entra al bosc. Al pocs minuts de pujada arribarem a un pla ple d'eucaliptus, a l'esquerra surt un sender que, sense pèrdua, ens portarà al castell. El recorregut total, des de Sant Esteve, és d'uns dos quilòmetres i, si hem anat en cotxe fins a Can Marc, en uns 20 minuts serem dalt del castell. Retornarem pel mateix camí.

Cartografia.- *Montseny Parc Natural*. Mapa i guia excursionista. Escala 1: 25.000. Editorial Alpina /Geo Estel.

Bibliografia consultada.-

Pere Català.- *Llegendes de castells catalans*. Rafael Dalmau Editor. Barcelona 1983.

DDAA.- *Els castells catalans*. Volum II. Rafael Dalmau Editor. Barcelona, 2a edició, novembre 1991.

Antoni Pladevall.- "*Castell de Montclús*" *Catalunya Romànica*. Volum XVIII. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona 1991.

Mónica Mercado.- *Neteja d'espais i consolidació d'estructures al Castell de Montclús*. Direcció General del Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. Barcelona 2001.

Josep Arisa



Com cada any, el Pere Rosselló, vam tornar a passar una primera quinzena de juliol inoblidable.

Ens vam fer grans envoltats de noves experiències, amistats i emocions.

Dels més petits fins als més grans gaudint tots aquests dies envoltats de la natura, entre rius i boscos, plujes i solellades, mosquits i papallones, aire pur.

Follets i Llops pel Pallars Sobirà; Roní i Tavasacán respectivament. Els Raiers fent ruta amb bicicleta per l'Empordà. Els Pioners assaborint les magnífiques platges de Sardenya i els més grans, els Claners amb intendències i una gran ruta pel País Basc!

Ara però, toca fer balanç de l'any que ens emportem al nostre record i agafar forces pel nou curs que ens espera, ple de ganes, optimisme i il·lusió!

Núria Mestre i Adriana Fornés





MUNTANYA



Forcanada (Malh des Pois)

La sortida de calendari inicialment prevista al Vallibierna va haver de ser posposada dues vegades consecutives. Per aquest i altres motius, finalment vam ser només quatre els inscrits. De comú acord vam decidir canviar de cim i intentar la Forcanada. Jo personalment li tenia força ganes, després d'un intent frustrat al 2006 que encara no havia pogut repetir.

Amb aquesta motivació especial vam sortir de Barcelona el dissabte 12 de maig, sense matinar massa (9'30 h) i ja esmorzats. Omplíem un sol cotxe: Ramon, José, Martí i Núria. Pel camí anàvem aventurant si el temps ens acompanyaria o no, ja que les previsions eren de pluja dissabte a la tarda, si bé no abundant.

Cap als volts de la 1 h del migdia vam fer parada a Pont de Suert per dinar, i pel descans del conductor. No quedava gaire per arribar a destí, i efectivament poc després deixàvem el cotxe a la entrada de la *Vall deth Arriu Nere*, després de creuar el túnel de Vielha des de la seva boca sud, i recórrer una breu pista de terra que neix a la esquerra de la carretera que va a Vielha.

Sobre les 15 h vam deixar el cotxe i les raquetes enrere, ja que vam optar per no carregar-les tot preveient que de neu, n'hi hauria poca.

Efectivament, el tram inicial de camí, que vam fer per la enorme pedrera del final de la vall, estava totalment desproveït de neu, i amb les fites ben visibles. La neu no va aparèixer fins poc abans d'arribar al *Lac deth Horo*, una neu força bruta i de no gaire gruix que de moment podíem anar esquivant pel marge dret, on ja es trobava herba seca en abundància. El dia era força clar i el cel ben blau, però farcit de núvols dispersos.

Arribem al llac (2.057 m), i el voregem per la seva dreta per tal de buscar un lloc on plantar les tendes. Encara és força glaçat, però aquí i allà estan apareixent depressions a la seva superfície, que indiquen per on començarà a diluir-se. Finalment localitzem un petit paratge amb alguns metres



Acampats

d'herba seca menys irregular que la resta, i relativament a prop d'un punt d'aigua, i ens hi instal·lem Matem el temps conversant, explicant acudits sobre gats que esgarrapen i gossos amb queixals corcats, i esquivant la son que amenaça als soferts pares de família que han passat la nit pendent de les seves filles petites.

Cap a les 20 h comencem a perfumar la vall amb els aromes del nostres "sopinstants" i similars, i anem a dormir ben d'hora, amb el cel ple d'estels però encara alguns núvols. Ni les cremaleres recalcitants de la tenda ens priven de conciliar aviat una son profunda i reparadora, que només es trenca de matinada, quan comencen a caure gotes i en el silenci de la muntanya se sent un "Oh, oh..." preocupat. Però la cosa no passa d'aquí. Ens llevem a les 6 h, encara fosc, per esmorzar, i tot i que és núvol, no plou. Vull dir que no plou fins les 6'30 h, quan comença a caure una mica. És una pluja constant però no gaire espessa i no aconsegueix desanimar-nos.



A mitja pujada

Decidim emprendre la marxa sobre les 7'15 h i al cap d'un temps som recompensats, ja que la pluja cessa i més tard s'obre el cel i apareix un sol fantàstic. Caminem direcció oest, sempre amb la Forcanada a la vista, per després tornar lleugerament a la dreta. Aviat comencem a passar molta calor, no tant pel sol com pel desnivell tan pronunciat a què ens enfrontem. Són més de 800 metres des del llac fins al cim. De moment sempre sobre neu, fins arribar a la darrera pala on abandonem els bastons, per recollir-los de baixada, i comencem a grimpar per la roca. Sempre amunt i a la dreta, amb precaució, fins que assolim el cim secundari, també dit Punta Inferior (2.863 m). Són les 10 h. Des d'aquí desgrimpem uns pocs metres per desplaçar-nos per una petita aresta



Forca 2

Al cim



nevada i tornar a pujar, de nou sobre roca pelada, en direcció al cim. Per descurt passem de llarg de les fites que marquen la via més senzilla, però arribem igualment, encerclant pel darrere. Tots els camins porten a Roma, que diuen, i arribem al anhelat cim a les 10'15 h. Satisfacció total! Podem gaudir de la contemplació del massís de la Maladeta, el Perdiguero, el Mauberme, el Tuc de Mulleres, el Montardo...

El cel s'ha tornat a tapar i decidim no entretenir-nos gaire. Fem un mos, unes fotos, i desfem el camí, aquest cop per la via més recta, que tenim just al davant i ben fitada. Recuperem els bastons i ens posem a baixar la pala a les 11'15 h. El camí fins a les tendes el fem realment ràpid, a les 12 h ja hi som. Tant que costa pujar, i que ràpid es baixa! A mesura que ens aproximem al llac, la boira ens envolta. Fa una mica de "iuiu", però encara s'hi veu. Recollim ràpidament tendes i material i comencem a caminar a la 1 h. La boira és cada cop més espessa, i avancem buscant les nostres traces del dia abans fins que trobem el petit sender fitat que, entortolligat entre blocs de roca, ens condueix per un petit bosc fins acabar al lloc on ens espera el cotxe. Ara ja plou, però només són les 2 h, hem coronat la Forcanada, i ens sentim tan bé que ni la pluja ens pertorba.



Baixant la pala final

RESUM:

Dissabte de 15 a 17

Plantem

Diumenge diana a les 6 h, sortim 7'15 h, cim 1 a les 10 h i l'altre 10'15 h.

Mos, 11'15 h a la canal, 12 h a les tendes.

Recollim tot. Sortim 13 h, a les 14 h al cotxe.

Núria Saavedra



MESA DE LOS TRES REYES (HIRU ERREGREEN MAHAIA) – VALL D'ANSÓ, OSCA (PRIMERA PART) 13, 14 I 15 DE JULIOL 2012

Preparem aquesta sortida amb moltíssimes ganes (bé, en realitat no hi cap sortida que no preparem amb ganes): pel pont de maig ja hi vaig ser per Ansó, però sense poder fer res per la pluja insistent i continuada. La vall ja em va agradar i per això quan la Marisa em va proposar d'anar-hi, no m'ho vaig pensar dues vegades. Així que el divendres 13 per la tarda, vam recollir a la Montserrat i les tres, cap a Osca. Teníem reserva al refugi de Linza, des d'on surt una de les rutes per pujar a la Mesa (l'altre, em sembla que surt des de Navarra). L'origen del nom tant singular d'aquest pic, es deu a què està en la confluència dels antics regnes de Navarra, Aragó i Bearn (França) i diu la llegenda que els tres reis es reunien a la taula de pedra del cim per tractar els assumptes d'estat, amb la particularitat que cadascun d'ells es mantenia en el seu reialme. Dalt del cim, hi ha una reproducció del Castell de Javier i l'estàtua de Sant Francesc Xavier.

Sopem en ruta i avisem al refugi que arribarem molt tard... M'expliquen on tenim l'habitació i els números de les lliteres, i que per favor, quan arribem, no fem soroll per no despertar la gent que està dormint i comencem amb la conya que si ens posarem el pijama al cotxe, busquem el frontal corrents i recol·loquem el sac a dalt de tot de la bossa, per tenir-ho tot a mà. Arribem a Ansó negre nit i enfilem per un petit coll que ens porta a Zuriza, amb una carretera que sembla il·luminada pels pals indicadors de neu que hi ha a banda i banda. De Zuriza al refugi hi ha només 5 kilòmetres i la carretereta està asfaltada. Arribem sobre un quart d'una. Hi ha un munt de gent jove a l'entrada, xerrant, i la Montserrat, que encara no ha canviat el xip de l'idioma i que no el canviarà en tota la sortida, diu: "Bona nit". Ens contesten, suposem, bona nit en basc però com que no ho tenim clar, entrem corrents, no fos cas... Localitzem el lavabo, ens posem el famós pijama, motiu de "preocupació" durant part del trajecte, pugem les escales, entrem a la nostra habitació de puntetes, trobem les nostres lliteres, ens enfilem i ens fem corrents dins el sac, fent el mínim soroll possible. "Ufff", penso, "em costarà dormir" però em poso els taps a les orelles i desconnecto de tot.

Ens despertem d'hora, molt d'hora, i uns francesos que tenim a l'habitació i que ens recorden un grup musical dels anys 80..., es passen pel forro aixecar-se fent el mínim soroll possible... (bé, creiem que és perquè no ens han vist...) i un es passa mitja hora remenant una bossa de plàstic sense fons que m'agradaria saber què buscava... Mandregem una mica i ens aixequem, ens vestim, ens rentem la cara, ens pentinem, baixem a esmorzar i a registrar-nos, ens preparem la motxilla i vinga va!, que la Mesa ens espera.

El camí està ben marcat i a part, sembla una romeria..., així que anem seguint les marques de GR i la gent fins arribar al Collado de Linza. Des d'aquí, ja hauríem d'haver vist la Mesa, però no veiem res de res per la boira, que ens acompanyarà tota la caminada i que a vegades serà

Ferrer&Ojeda
Consultores en Seguros Asociados



ploranera. Al Collado de Linza el camí es bifurca: cap a la dreta, es va al Petrechema; cap a l'esquerra, cap al nostre objectiu del dia. El camí ara, es fa bastant planer i passem per "la Hoya de la Solana", amb suaus pujades i baixades. Un ramat d'ovelles i de cabres ens barra el pas i hem d'esperar que acabin de passar. Riem perquè molta de la gent que ens trobem ens saluda amb un "Yepa", que no tenim molt clar si vol dir: hola, bon dia o "uf la que us queda..." Parem poc i anem fent, i ens trobem ja, suposem, a la falda de la Mesa, però seguim sense veure res... Ens meravella la flora que hi ha entre tant de rocam: flors petites de color blanc, blau, lila, rosa... Flanquegem un pedregar considerable i algun cop hem de fer servir les mans per ajudar-nos. Ens trobem amb una parella al tram final, que ens indiquen el camí, i la grimpada de qual parlen totes les guies, encara l'estem buscant... Sense adonar-nos, arribem al cim. Quatre hores, amb parades incloses, ens ha costat. No tenim fantàstiques vistes, però estem tant contentes que deixem volar la imaginació sobre les muntanyes que podem tenir al davant i tenim claríssim que tornarem per la zona.



Ens fem fotografies amb el sant i amb el castell, reposem una miqueta i iniciem el camí de tornada. Xerrem una estona amb la parella que ens ha ajudat al tram final i ens recomanen uns quants cims de la zona. No es fa fàcil la baixada amb tant pedregam, i mentre baixem, ens anem trobant grups que encara pugen i que anem animant. Finalment, acabem de fer el tros més laboriós i decidim parar a dinar. El gos del refugi que té un ull de cada color i que es fa molt amic de la Montserrat, ens fa companyia i ens



estranya que no ens demani menjar (més tard, ho entendrem). Anem fent la baixada cap al refugi, sense pressa i arribem sobre les cinc de la tarda. Seiem a la gespa mentre prenem una merescuda cerveseta i revivim per uns instants tota l'excursió. Ens dutxem, i riem molt perquè la Montserrat explica a un senyor que li pregunta que hem fet avui, i ella li diu que hem pujat a la Mesa xino-xano... Passegem una miqueta per un petit recorregut adaptat en un bosc de faigs que hi ha al voltant del refugi i quan s'amaga el sol, entrem. Mirem el mapa de l'alpina per programar ja les properes excursions i així fem temps pel sopar. El sopar és esplèndid, massa i tot: macarrons, amanida, un quart de pollastre enorme i iogurt. El noi que ens atén, que no se perquè ha notat que som catalanes, ens pregunta si el iogurt el volem de "plátano" o maduixa... Ara entenem perquè el gos simpàtic no demana menjar... Comento que no se si podré dormir amb l'estómac tant ple, però ens estirem a les lliteres i em quedo sobada al moment, no m'havia passat mai, quina vergonya...

L'endemà, ja tornem a Barcelona, però farem ruta per veure algun poble bufó. Parem a Ansó i passegem una estoneta pels carrers. Es d'hora encara hi ha poc moviment. Seguim cap a Jaca i anem a Torla, des d'on surten els autocars que van a la Vall d'Ordesa i d'on es veu una mica la imponent Faja de las Flores (que estem pensant de fer-la, però encara no ho tenim clar). Comprem pa ja que pensem dinar pel camí en una àrea de pícnic supermona que estem segures que trobarem, a la vora d'un riu per remullar els peus, i comencem a posar rumb a Ainsa i Barbastro. Però no trobem cap racó bufó per dinar, i al final ho fem enmig d'una solana (però com que fa ventet es pot aguantar) i la Montserrat ens prepara uns "montaditos" fantàstics que mengem amb ganes. Som de tant fàcil conformar i estem contentes amb tant poc, que el dinar ens sembla un tiberi. I de postres, coca amb anís... Mmmmmmm, que bo!!! Arribem per la tarda a Barcelona, tot comentant que serà l'inici de moltes rutes més.

La veritat és que han estat tres dies fantàstics, en que ens hem adaptat completament i ens ho hem passat de conya. Ha sortit tot bé, hem fet cim, no ens hem fet mal i hem gaudit d'un entorn privilegiat i molt important també, hem gaudit de bona companyia.

És dilluns, l'endemà de la sortida, i ja estic mirant on allotjar-nos al setembre, quan tornem a pujar, perquè ara se'ns ha ficat al cap de volem fer el Castillo d'Acher i el Bisaurin, però això serà una altra història...

Elisabet Figuera Abadal



Punta Alta (3.014 m)

La proposta inusual de començar una sortida de calendari un divendres en comptes d'un dissabte va tenir bona acollida entre els inscrits, si bé no gaire gent s'ho va poder combinar per participar-hi. Això va portar a què el grup fos compost només per vuit persones, això sí, sempre ben avingudes: Albert, Àngels, Ester, José, Laia, Martí, Romà i la coordinadora i modesta autora d'aquesta piulada, la Núria.

Vam sortir de Palau Reial a les 6 h de la tarda, tots excepte un "cotxe escombra" que va sortir a les 8 h. O això ens van fer creure els ocupants Martí i Romà, perquè després van aparèixer a la presa de Cavallers a la mateixa hora que la resta... Tele-transportació? Cotxe tunejat? Van trobar una dreuera? Misteris del trànsit...

En qualsevol cas, a quarts de 12 h ens instal·làvem tots per dormir, una tenda de dues places i sis fundes de bivac arrencades entre els cotxes, sota una lluna creixent i brillant, infinitat d'estels, i sentint molt a prop la fressa de l'aigua.

I a les 6 h del dissabte, tothom dret. Mobilitzar un grup petit és fàcil, i a les 7:07 h exactament ja estem tots llestos per començar a caminar, ben esmorzats i amb els estris de bivac guardats als cotxes, cosa que ens permet anar lleugers de pes.

Tampoc portem, per indicació dels guardes del refugi Ventosa i Calvell, ARVA, pala ni sonda, ni tampoc raquetes, que segons ells eren "opcionals" i que vam optar per no carregar.

A pocs metres sobre el parking núm 3 de la presa (1.680 m) s'obre una pista de terra que puja en ziga-zaga cap al barranc de Comalesbienes, que des de baix s'intueix a la nostra dreta. Cap allà ens encaminem. Si mai feu aquesta sortida, mireu de no saltar-vos la fita que indica l'accés al peu del barranc, com va fer certa coordinadora, el nom de la qual no vull recordar.

Comencem a pujar, afrontant ja d'entrada un dels desnivells més importants de la jornada. El sender ens porta primer per



la dreta del barranc, després passa a la esquerra i finalment ens torna a la dreta, sempre ben fitat. Quan ja sembla que aviat el camí s'engorjarà, una fletxa vermella pintada a la roca, i mig esborrada pel temps, ens indica que hem de virar a la dreta. Una senzilla grimpada ens porta a través d'un bosquet i al poc apareixem en una enorme pedrera que sembla no tenir final. Anem pujant i pujant, amb el riu a la nostra dreta, bloc darrera bloc, vigilant on posem els peus. De tant en tant fem una aturada tècnica, però breu. Portem un bon ritme, i aviat apareix la neu sota les nostres botes, cap als 2.200 m més o menys, si bé no amb continuïtat. Aquí, tristament, tenim una baixa. Al José se li reproduïx una antiga lesió (una excusa qualsevol per marxar a fer unes birres a Barruera) i no pot continuar. L'Àngels, fent honor al seu nom, s'ofereix a acompanyar-lo. Les lleis no escrites de la muntanya així ho aconsellen: no s'ha de deixar mai sol un company lesionat... ni que sigui el José!



Els altres sis continuem amunt. Arribem als llacs de Comalesbienes i recollim aigua, ja que alguns no en tenen i fa molta calor. El dia és magnífic i ja comencem a tenir els braços socarrimats. El color dels llacs, majoritàriament glaçats, és una meravella, entre el blau maragda i el verd aigua... indescriptible!



Encara ens queda molt de camí –i de desnivell– al davant, i continuem cap al Coll de Comalesbienes (2.980 m), deixant el primer llac a la nostra dreta i enfilant-nos directament per la paret rocosa i descomposta. Més amunt, la neu reapareix després d'un breu interval, i progressem a poc a poc per una

Al Cim



pala a la qual li calculem un desnivell del 40%. No ens posem els grampons, però tampoc podem badar gens ni mica.

Un cop dalt del coll, un descans. Tots estem fatigats, i ens queda la part més dura, però també més divertida: la grimpada fins al pic de Comalesbienes, la petita cresta posterior, i el cim de la Punta Alta. Guardem els bastons, afilem les ungles, i grimpem Assolim el primer cim (2.993 m) i des d'allà veiem un excursionista solitari que està descendint de la Punta Alta cap als llacs, seguint una altra ruta. Serà l'única persona que trobarem en tota la jornada.

Després d'immortalitzar-nos al primer cim, continuem La cresta no és especialment complicada, però com sempre, cal fixar-s'hi i ser prudents. Dalt ja no queda gens de neu, només una mica a la Punta Alta pròpiament dita, que assolim a les 12'30 h. Tot i l'incident del company lesionat (diguem-li així), hem fet un temps molt acceptable, i ens permetem una estona de descans, de fotografies, d'adoracions diverses i de recuperar forces menjant.

I cap avall, en direcció a l'Ibon de la Roca, reconeixible per la petita illa de roca que té sempre al mig, estigui gelat o no.



Cap abaix

La neu ens complica el descens novament, decidim no utilitzar grampons però si traiem el piolet i comencem a baixar de cara a un pendent molt pronunciat. Una successió de pales nevades ens mena de nou a una llarga pedrera que hem de resseguir en direcció a l'Ibon. Només ens aturem per fer una sessió de fotos a una petita però agosarada

excursionista que acompanya la Laia en totes les seves sortides i que hom coneix com la Mini-Laia, i que ens delecta amb un sol integral 6c que ens glaça la sang. Impressionant!

Prosseguim el descens. A estones tornem a trobar plaques de neu, i en una d'aquestes l'Ester ens ofereix una excel·lent exhibició de "patinatge integral" amb un estil impecable. A tot això, el cel s'està tapant. Núvols gens amigables ens envolten però confiem en arribar al refugi abans que la cosa es posi lletja. Debades, perquè al poc temps, mentre fem mans i mànigues per creuar un riu que obliga a uns quants a treure's les botes i congelar-se els peus, comencen a caure gotes. Ja estem a la vora de l'Estany Gran de Colieto, però més cabdals d'aigua ens impedeixen acostar-nos-hi. D'on surt tanta aigua? Bé, en part del cel, perquè plou força... passem alguns problemes per sortejar els rius sense submergir del tot els peus, i finalment arribem al Ventosa i Calvell a les 16'20 h. Semblava que no ho aconseguiríem mai!

Al refugi, una sorpresa: estem sols amb els guardes. Sembla increïble, però no hi ha cap altre excursionista, tret d'una parella fantasma que en un moment donat apareix i tot seguit desapareix, com si es tractés d'un miratge, i que sembla que no veu ningú més que jo, i potser l'Albert. I no, no prenem al Lucinògens!

Com que som els amos del "cotarro", aprofitem per escampar la nostra roba mullada i prendre possessió del dormitori, on dormirem com si estiguéssim barallats: un aquí, l'altre allà... I sopem com autèntics marquesos, ja que els cuiners s'afanyen a fer honor a la bona fama del menjar del Ventosa i ens preparen un sopar deliciós que no ens podem ni acabar. Ai, si haguéssim tingut unes carmanyoles!

A les 21'30 h el menjador queda definitivament dessolat, i tots sis dormim com angelets. De matinada, el vent a la teulada es fa sentir, udola i aixeca les planxes metàl·liques. O potser són els excursionistes fantasmes, que es manifesten?

Ens llevem diumenge dia 3, sols i sense presses. Ens espera un bon esmorzar i un descens de 2 h fins al peu de la presa. Plou, i no pas poc. Comencem a caminar a les 9 h, ben protegits de la pluja, però al cap de 20 minuts ja estem xops. Tot i no tenir pressa, ens enfrontem a dos problemes: les patinades (pregunteu-li sobre això al colze de l'Ester), i els rius desbordats, que són uns quants. Algú m'agraeix la insistència a l'hora d'incloure les botes hivernals entre el material imprescindible, tot i que igualment acabem amb els peus en remull, perquè hi ha cabdals d'aigua que ens és impossible salvar saltant per les roques i acabem ficant-hi els peus (a la terrassa de casa meva encara se sent la olor a gripau). Però fins i tot aquí la sort ens acompanya, perquè una mitja hora abans d'arribar als cotxes, cessa de ploure. Arribem als vehicles a les 11 h i ens retrobem amb els companys de qui ens havíem separat el dia abans, lleugerament remullats també. Poc després, amb roba seca i asseguts a un cafè de Barruera, tornem a ser persones. Com diu la dita castellana, "¡bien está lo que bien acaba!"

Núria Saavedra



CAP DE SETMANA AL TAGA I A NÚRIA 28-29 DE JULIOL DE 2012

El dissabte 28 de juliol ens ajuntem una bona colla a l'Estació de Sant Andreu Arenal de Barcelona. Som gairebé els mateixos que vam pujar al Bastiments i Pic de la Dona fa un parell de mesos: Ramon, Tania, Victoria, Marta, Sergi i Mireia, encara que aquesta vegada s'afegeixen: Manel, Jose, Alberto, Carme, Núria i Isabel. Ni la Maria ni la Marisa han pogut venir...

La proposta per dissabte és molt fàcil: pujar al Taga fent "trampes", des de Coll de Jou. És estiu, fa calor i hem sortit tard de Barcelona, per la qual cosa optem per una solució fàcil de fer cim.



A Ribes, hi ha el desviament cap a Bruguera, poblet molt bufó, i des del poble mateix, surt una estreta pista asfaltada que puja, puja i puja fins arribar a Coll de Jou. Allà deixem els cotxes i triguem menys d'una hora a fer cim, tot i el pronunciat pendent. La vista és bonica: serra Cavallera, Pedraforca, Encija, el Verd, Puigllançada, Puigmal, Torreneules, Montseny, Montserrat, Sant Llorenç del Munt... i molts més que no conec. És un cim, literalment, de vaques, però és el més alt de la vall de Ribes (2.039 m) i un dels "emblemàtics". Fem les fotos de rigor i baixem als cotxes altre cop, perquè bufa un ventet una mica empipador. De totes maneres, ja hem dit que prepararem una circular per recórrer també la Serra Cavallera. Dinem sota l'ombra d'uns arbres i fem el cafetó a Ribes. Després, dutxeta,



volteta pel poble i sopar. I encara ens dóna temps de fer unes "herbetes" a l'únic bar que trobem obert al poble.

Diumenge, agafem el primer cremallera que puja cap a Núria. Com que ens hem llevat d'hora i no hem hagut de fer cua a taquilla, encara ens dóna temps de fer el "sempre benvingut" cafè amb llet... Esmorzem al cremallera l'entrepà que ens han preparat a l'hotel, perquè ja hem dit que només arribar, farem una parada tècnica a la 'toilette' i començarem a caminar, perquè la meteorologia no pinta gaire bé i tampoc sabem massa bé que ens trobarem, encara que el càlcul que hem fet de tot el recorregut és d'unes cinc hores sense comptar les parades.



Després dels preparatius, enfilem ja cap el Coll d'Eina seguint un rierol que després d'uns tres quarts d'hora seguint-lo el travessem. La pujada fins al coll es fa llarga i una mica monòtona, però després de dues hores, des de l'inici de l'excursió, l'assolim. Em pensava que el Pic d'Eina estava més a prop, però no, queda un bon tros de carena. Això sí, reconec la Torre d'Eina i Cambredase (que vaig pujar fa un parell d'anys), Cerdanya francesa i com no, el Carlit. Seguim carenejant, pugem altre cop i arribem al Pic d'Eina, on no ens hi estem gaire estona. bufa el vent i no s'hi està massa bé. Baixem cap el coll de Noufonts, tornem a pujar i assolim el Noufonts. Anem bé de temps, però els núvols





i la boira ens comencen a preocupar i decidim que al coll del Noucreus baixarem cap al Santuari pel que pugui passar. Però el Jose, el Manel, el Sergi i l'Alberto decideixen que volen seguir fins el Noucreus i baixar pel coll de Noucreus i em convencen perquè també hi vagi..., la veritat, és que no em costa gaire decidir-me... Pugem al Noucreus gairebé sense adonar-nos i seguim fins el coll, on hi ha les emblemàtiques nou creus (en honor a nou peregrins que van perdre la vida al creuar el coll per una forta tempesta), foto de rigor i comencem la baixada. Descobreixo que corrent es baixa millor i ho poso en pràctica, el que no sabia és que l'endemà em faria mal el cul... En una hora, pràcticament som a baix, on ens espera la resta del grup. Dinem tranquil·lament, i, a uns quants, encara ens dona temps de visitar el santuari i ficar el cap dins l'olla mentre toquem la campana... El viatge en cremallera es fa un pèl pesat perquè fa calor, i està ple. Arribem a l'estació de Ribes, ens acomiadem i ens desitgem bon estiu, cadascú suposo que amb un bon record de les experiències viscudes.

Un altre cap de setmana complet, quatre cims més en el nostre rànquing particular i ganes de fer-ne més. I, com no, donar les gràcies altre cop als companys que es refien del meu criteri a l'hora d'escollir els cims, que tot els i està bé, que ho posen tot molt fàcil a l'hora de preparar les excursions. Gràcies!!!

Elisabet Figuera Abadal



**AGÈNCIA
DE VIATGES**



EL SOSTRE D'ANDORRA: ASCENSIÓ AL COMA PEDROSA I UNS QUANTS MÉS...

14/08/2012

El meu germà, en Manel, em proposa anar a fer el cim més alt d'Andorra i em diu que siestic en forma, podem seguir la carena i fer tres cims més: Baiau, Agulla de Baiau i Sanfons. Com sempre, no ho veig gens clar i no tinc ganes d'acabar reventada, però em convenç dient que tenim "escapatòries" per baixar en el cas que estigués molt feta pols.

Així doncs, l'endemà, anem cap a Andorra i deixem el cotxe a Arinsal, un cop travessat el poble i el túnel. Ens posem les botes, ajustem els bastons i ens embadurnem de crema solar perquè el dia pinta molt calorós i assolellat. Comencem a pujar per una pista amb les marques del GR 11; passats uns vint minuts, ens desviem a l'esquerra i sense deixar-lo, seguim un caminet que s'endinsa dins del bosc i travessem els rius Pla de l'Estany i Coma Pedrosa per unes palanques. Fa moltíssima calor i començo a suar de valent ja que la pujada no és gens suau. Al Manel, fa estona que l'he perdut de vista (està en forma i té les cames molt llargues...) i m'espera al final del bosc, a la base del cap de les Canals de Ribanelles. Creuem el torrent que baixa de l'Estany de les Truites (sí, un altre...) i pugem al collet del Coma

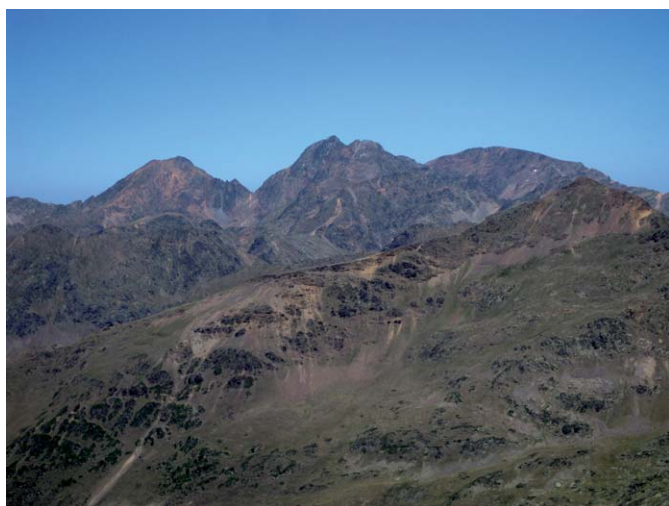


Pedrosa per una petita canal. Veig el refugi a la meua esquerra. El Manel m'explica que ha trobat una parella de bascos que també estan pujant i els veiem una mica més amunt. Seguim la vall fins a uns avantcims (Les Canyonques) i girem cap a la dreta on la pujada ja es fa evident i feixuga. Ara ja no deixarem de pujar i pujar i pujar fins al cim. Encara seguint les marques del GR 11, arribem a l'estany Negre (renoi, entre les Truites i el Negre, no som gaire originals a posar noms als estanys!!!). Aquí si deixem el GR i seguim un sender senyalitzat (bé, jo més que seguir les senyals, segueixo als que estan més amunt, ja que el Manel ha atrapat als bascos...) i que s'enfila per un coll pedregós proper a la Carena dels Terregalls de l'Alt. Un cop a dalt, nomès cal seguir-la fins al final per arribar al cim. Però seguir-la vol dir puja-baixa varies vegades... Per fi, veig el cim, el Manel, els bascos i més gent.... Arribo molt contenta al Coma Pedrosa (2.939 m), amb un somriure immens i molt satisfeta amb mi mateixa. M'ha costat tres hores i quart assolir-lo. Les vistes són espectaculars: tenim la Pica



d'Estats a tocar i veiem l'imponent Monteixo molt aprop. El Manel, com és habitual, ens va dient quins pics importants es veuen, i mentre ell va explicant, jo, morta de gana, em vaig 'jalant' l'entrepà per agafar forces per la següent etapa. Li demano que m'expliqui exactament en què consisteix aquesta segona part de l'excursió i o no l'acabo d'entendre o m'enganya vilment, però tot sembla fàcil... A tot això, ens hem fet amics de la parella basca i no ens separarem en tota l'excursió.

Ja reposats, anem baixant per la carena cap a la collada del Forat dels Malshiverns (ho he entès perfectament: passar per allà a l'hivern deu una gesta èpica...), on en algun pas aguantem l'equilibri amb l'ajuda de les mans. Grimpem fàcilment cap al Pic de Baiau (2.886 m). Des d'aquest cim podem contemplar la cresta del forat dels Malshiverns que va cap a la roca Entrevessada, i del circ de Baiau, i fins i tot, la capçalera de la Vallferrera.



Per a assolir el tercer cim, baixem per on hem pujat però abans d'arribar a la collada, girem a la dreta per baixar a la Portella de Baiau on tornem a trobar el GR 11. En aquest punt de l'excursió, ja m'he fet a l'idea que de baixar cap al refugi res de res, per tant, m'ho vaig prenent amb calma relativa, fent fotografies, gaudint de les vistes (total l'estona estem carenejant) i xerrant amb la noia basca que m'explica tot el periple de muntanyes que han pujat amb el seu xicot aquest estiu. I xerrant per aquí, carenejant per allà, mirant de no caure, buscant els passos més fàcils, arribem a l'Agulla de Baiau (2.863 m).

Completament ressignada ja, anem cap al quart cim. La baixada de l'Agulla de Baiau per l'altra banda és molt més

fàcil i l'ascensió al Sanfons, no té cap misteri: comences pujant per un caminet fent ziga-zaga (a què us recorda?) i de cop, com si s'haguessin cansat de les esses puja pel dret. Però no, un cop a dalt, no ets al cim, només arribes a un vèrtex geodèsic (2.885 m) i has de seguir la carena una estoneta fins al cim (2.894 m).



Estic tant contenta de mi mateixa per aguantar tota aquesta "pallissa" (bé, ja sé que per alguns només serà una "passejada"...), que ja no noto ni el cansament... Ara ja sembla que toca començar a baixar, però abans seguim tota la carena fins al final, ajudant-nos de les mans (bé, sobretot jo, que si no ho veig clar, fins i tot el cul, poso!). Quan arribem a la Portella de Sanfons, tobem i seguim el GRP, anem baixant i arribem a la Font dels Miquelets, on ens refresquem i descansem uns minutets. No gaire més tard, arribem al refugi de Coma Pedrosa, on parem una estoneta i ens prenem una beguda fresqueta i reconfortant. Ens queda el tros més pesat i de baixada bastant pronunciada, i els genolls comencen a fer-se notar. Des del refugi, baixem una mica més fins arribar a la capçalera de les canals de Ribanelles i allà, enllacem amb l'itinerari de pujada, que a la baixada, es fa una mica pesadet, sobretot per la calor i el sol que ens cau al damunt sense treva.

Un cop al cotxe, ens acomiadem de la parella basca que ens ha acompanyat tota l'excursió, i miro enlaire per contemplar l'imponent cim del Coma Pedrosa. És possible que fa unes hores fos allà dalt?

Bibliografia: Circuits d'alta muntanya pel Pirineu Occidental Català, Manel Figuera, Cossetània.

Elisabet Figuera Abadal



Plaça del Diamant 9 • 08012 Barcelona
Telèfon i Fax 93 218 41 17
<http://personal2.iddeo.es/nus>
e-mail: espeleonus@eresmas.net



SENDERISME



Final de Curs 2011-2012

Després d'haver gaudit d'un curs ple d'activitats i participants sense incidències, els membres del Grup van decidir celebrar-ho amb el Sopar de Final de Curs.

Va tenir lloc el dia 3 de juliol a les nou del vespre al restaurant L'Oliva, situat a la Gran Via, 596.

Amb un menú a triar entre sis primers plats i quatre de segons, més les postres i el vi i cava corresponent, tot plegat a un preu de 17 Euros, hi van assistir 65 senderistes.

Si va fer un breu repàs de les activitats realitzades, les quals es poden resumir en les següents dades:

- 843 participants totals
- 13 sortides
- 1 Mostra fotogràfica
- 1 Curs de Fotografia Digital
- 9 Col·laboracions al Butlletí Social
- 1 Naturtrec organitzada
- 1 participació a l'Aplec Excursionista del Països Catalans

A més de la projecció de diapositives durant el sopar, a la cloenda, es va retre un petit reconeixement a l'Edu Aguirre per la seva participació a l'exigent Everest Trail Race 2011, visionant una presentació audiovisual preparada per en Toni Vives per a l'ocasió.



Fotografies de Rosa Miró

Prèviament, s'havia fet lliurament d'un petit obsequi a tots els participants i també se sortejaren diversos regals.

Com a comiat, la nova presidenta del Club i també senderista, la Marisa Carreño, va dirigir unes paraules als assistents per primera vegada en una activitat del Grup, les quals van provocar entusiastes aplaudiments.

Roger Lloses



Fotografia de Xavier Serra



GEDE

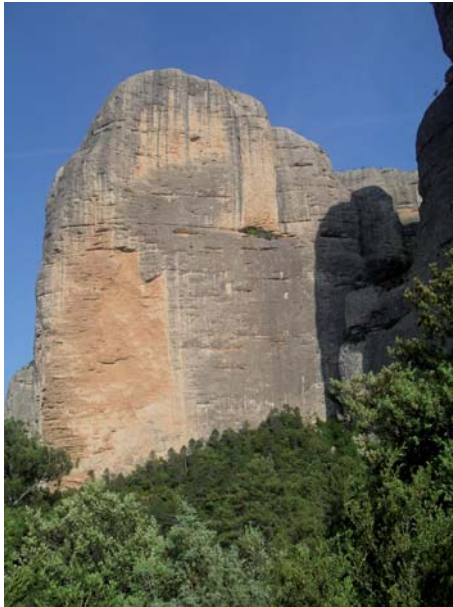


Hell dogs, gossos de l'infern

Abril...

Unes fotos que m'ensenya en Mena a la botiga (K2, de Tarragona) m'han posat les dents molt llargues. Així doncs, aprofitant un cap de setmana de mal temps que no convida a escalar, amb la companyia de la Concep, anem a fer un reconeixement per prendre mides... i la cosa pinta bé.

L'endemà, el dimumege, es presenta en Jordi amb tota la *troupe*: en Boris, en Dragos, i l'Oksana, i decidim anar a donar quatre martellades entre cop i cop de vent de Mestral. Fixem uns pocs metres de corda, més que res per a reservar-nos l'espai, com els gossos que fan la pixaradeta a la paret: "és meu, no m'ho toquis! Aquí, ja n'hi ha dos fent el gos!"



6/5/12 1r llarg: Chow-chow

Aquest llarg comença amb una part de lliure sobre roca molt descomposta (IV^o) fins a un pas de V^o que protegim amb un "rivet", el primer de la via. Els "rivets" són uns ancoratges de compressió, molt semblants als antics reblons (o burins) que tenen una càrrega de resistència semblant als parabolts de 8 mm: suficient per a l'escalada clàssica. Els col·loquem sense xapa, amb la idea d'evitar al màxim el rovell i l'envelliment, i també perquè així es veuen menys: són poc invasius i la paret queda més neta. Per perforar utilitzem una màquina "Uneo-Max" de Bosch, que només pesa 1,3 kg, i que té una autonomia d'uns 18 ancoratges. Tot i així,



intentem utilitzar el mínim d'expansions possible.

On el llarg es posa vertical, col·loco un segon rivet, la roca és molt trencada, i immediatament després un pitó pla i llarg que no "canta" gaire bé... M'hi penjo i... la roca explota com si tingués a dins dinamita, el pitó surt disparat amb una muntanya de terra i còdols i jo em quedo penjat del rivet amb cara tonto: ara ja sé de què va aquesta via, el primer pitó del que m'he penjat ha rebentat la roca amb el meu pes: a partir d'ara, es tracta de no d'escalar si no de levitar!

Mentrestant, en Jordi (que per sort no ha rebut cap cop de roc) es peta de riure i deixa anar la següent frase, que farà història: *per què n'hi diuen conglomerat, si el que volen dir és grava?* Per progressar no em queda més remei que posar 3 rivets seguits fins a arribar a una fissura bruta...

La resta del llarg és molt tècnic; apurar el pitonatge al màxim i posar algun rivet (massa) quan ja no sabem què fer. Al final en comptem 11 per a 45 metres, la progressió és poc exposada, però molt difícil i a la mínima "ciao, ciao", te'n vas avall a collir floretes... La reunió es munta en un lloc força incòmode però protegit de les pedres amb 3 parabolts.

7/5/12 2n llarg: Chihuahua

La sortida del segon llarg és explosiva: després d'un bon forat per un *friend* cal clavar dues peces molt justetes fins a un rivet d'on sortim en lliure a l'esquerra (V^o) fins a un segon rivet. Seguim clavant sobre terreny molt descompost, tot assumint en cada pas una mica més d'exposició fins a arribar a una lleixa on podem fer reunió amb els peus plans, però penjada. El llarg és curt, però intens.



El gos número 3

No sé exactament com en Jaume Clotet, el "Paca" pels amics, se n'assabenta del nostre intent d'ascensió i passa el que passa sempre: *osti! Que jo ja l'havia vist! Quina ràbia que em robeu la via, ja, ja! Que us vagi molt bé, sort i a tibar!!!*



Capio Hospital
General de Catalunya

Doncs res home, que no ve d'un altre gos que remeni la cua!

27/5/12 3r llarg: Rottweiler

El tercer llarg, li toca al Paca, el nouvingut, que ens dóna una lliçó d'estil i bones maneres. Ara som dos a la reunió, que és una mica més entretingut, i va bé perquè el Paca ens demostra la seva amistat apedregant-nos sense parar quan escala a la nostra vertical. Mola! la cosa queda més repartida, la pedra que no



ben protegits amb dos rivets (IV^o i després III^o) fins a un últim rivet per protegir l'entrada a la reunió on hi ha pedra solta. Aquesta reunió, que bategem com "la gossera", és dins d'una balma molt apta pel bivac, ens hi podem fins i tot, desencordar. Trobem algunes escombraries, segurament de la via del Somni que passa per l'esquerra de la balma. Després de fer una estona el gos reinstal·lem les cordes fixes i cap avall a sopar, que el proper dia ja farem nit aquí.

8/6/12

El pitjor de les grans parets és arrossegar els trastos amunt i avall (els "cerdus"), però és el que toca. En Paca vindrà demà, que avui treballa, i així s'estalvia la feina més desagradable... Esmorzem com vikings a Horta i ens posem a la feina tan aviat com podem. El Jordi s'hi posa a sac i carreteja el "cerdu" gros i avisa que ha decidit deixar de fumar: "quan s'acabi el paquet que porto... s'ha acabat" diu.



em toca a mi li toca al Mena i així n'hi ha per a tots dos. Acabem el dia plens de blaus.

La reunió queda instal·lada en una petita balma, tampoc no massa còmoda, però que protegeix de pluges de rocs.

El llarg és dur i de continuïtat, no afluixa en 40 metres; ploms i molta falca fins a la R3. Quan despitono vaig molt tranquil: el Paca és un gran, gran escalador i si les peces l'aguanten, a ell no veig per què no han de fer-ho amb mi! Al vespre ho celebrem amb un dels millors motius per a no fer bivac en paret a les Roques de Benet: la pizzeria d'Horta!

28/5/12 4t llarg: Fox terrier

El llarg comença resseguint una fissureta intermitent i terrosa a la dreta. Hi ha alguns ponts de roca però majoritàriament avancem arrencant petites herbes i sanejant a cop de martell, fins a trobar roca bona entre la terra on pitonar. El primer tram és brut i desagradable fins al primer rivet on millora una mica. Més amunt podem sortir en lliure

El Mena avui brilla com un robí, puja el primer i s'encarrega de la feina de pujar trastos amunt amb la politja. No sé quant de pes portem però només d'aigua ja portem 20 litres, en total en calculem uns 60 kg... Jo pujo darrera del "cerdu" gros per anar-lo desenganxant quan queda trabat. Quan ens instal·lem a la gossera, el dia està molt avançat...

5è llarg: border collie

Aquest llarg, possiblement el més difícil, connecta la balma amb el gran diedre de sortida de la via. Es tracta d'un desplom de roca vermella i fràgil que porta fins a la petita fissura diagonal que comunica amb el diedre: d'entrada es



veu monolític... Observant trobem unes petites llastres on podem col·locar pitonisses amb fusta i que permeten elevar-se levantant... Aviat col·loco un rivet ja que a sota hi ha el terra de la cova amb uns grans rocs on trencar-se l'esquena, si caus... Fa una mica de por! Jugant, jugant ("perrea, perrea" com el "Chiquelicutre") i amb dos rivets més, s'arriba a la fissura que, amb pitonatge molt delicat i després de sanejar la roca, ens porta a l'últim rivet del llarg que protegeix la sortideta en lliure d'entrada a la reunió.



En tornar a la gossera, el sol ja s'ha post.

La gossera

Preparem el bivac i mirem de sopar una mica, estem molt cansats i costa empassar-se res. De cop sentim soroll de material i veiem que la corda fixa es mou: esbufecs i apareix Sant-Paca com si fos el Pare Noel amb el seu "petate", benvingut! Ja era hora!

Ara els tres reunits la nit és una festa. Fem el "capullo" una bona estona, fins que la son ens fa entrar al sac i tancar els ulls, fa calor i en Jordi comença a roncar com el dièsel d'un 18 rodes. Quina nit ens espera...

Passo calor fins que comença a bufar el mestral i refresca; entre això i unes quantes patades al Mena dormim un mica. El Paca es lleva el primer i comença a despitonar el llarg, mentre que el Jordi i jo fem el gos... quina mandra!!



Finalment menjo unes galetes, m'equipo i pujo a la reunió 5 per assegurar en Paca que obrirà el llarg. En Jordi es quedarà a la gossera ordenant el trastos fins que tinguem muntada la R6, per reduir el risc de caiguda de pedres: el diedre deixa molt poc lloc on amagar-se. ESTIC CONTENT!!! Avui totes les pedres per mi sol!

25/5/12 6è llarg: Pit bull

En Paca ataca el diedre amb unes martellades titàniques i, si cal, treu la serra plegable que portem per tallar les branques seques que no permeten el pas. La pedra solta, la tira avall. Amb poca estona el diedre comença a defallir i, quan finalment el trepana amb l'únic rivet del llarg, es rendeix incondicionalment. En Paca, inqüestionable triomfador, munta la reunió en un relleix prou còmode. El llarg (V/V+ mantingut) es pot escalar també en artificial ja que, tot i no ser fàcil, es poden col·locar ancoratges. És un llarg de diedre rabiós i dur que, sense ser mai extrem, no regala mai res i que no permet confiances.

Al'hora de pujar a la sisena reunió la cosa s'embolica: el mestral que ha entrat aquesta nit, bufa cada vegada més fort, fa una mica de fred (tot i ser juny, anem amb el folre polar). Les cordes se les emporta el vent i tenim el

risc que s'enredin. Em despisto un moment i l'auxiliar de 100 metres se'n va avall i el vent la posa horitzontal com una bandera... M'espero el pitjor, intento recuperar-la però salta darrere d'una llastra de roca i es queda enganxada: merda!! En Jordi ja ha pujat a la reunió 6 i en Paca crida des de la 7 perquè no ens sentim. Per desenganxar l'auxiliar, caldria tornar a la reunió 5 i això ens faria perdre molt de temps... Decidim prescindir de l'auxiliar i tirar amunt: això vol dir, que



el que escali davant no podrà demanar material als de darrere i haurà de portar tot el necessari pel següent tram...

25/5/12 7è llarg: Golden retriever

Aquest últim llarg és un diedre net i molt bonic amb bona roca. Decidim escalar-lo ràpid i amb poc material per no anar massa carregats. Comença amb uns passos fàcils de IV^o per posar-se en el V^o mantingut fins al final. Treballant el llarg



hagués pogut quedar net de ferro però sense l'auxiliar, i ja una mica cansats, col·loquem 3 rives i sortim de la paret; *nobody is perfect*

El Cap del gos

De la sortida de la paret fins al cim hi ha uns 100 m que es fan caminant. Un cop al cim, fem de nou el "capullo", que és el que toca, unes fotos i una mica el gos, que també toca descansar. Bé, ara cal organitzar el descens que, algunes vegades, pot ser el pitjor...



Avall, cap a les profunditats de l'infern...

Teníem planificat fer el descens per la mateixa via i així recollir tota la "impedimenta". Aquests descensos sempre fan por... un sol error i es pot complicar moltíssim. Per sort, amb l'arribada del sol a la paret oest el mestral afluixa i les cordes ja van avall pel seu pes en comptes d'aixecar-se.



Comencem amb un ràpel de 35 m fins a la R6 i després un altre de 65 m fins a la R4. Podem desengaxar i plegar la corda auxiliar i preparem el super ràpel de 140 m fins a terra. Primer baixem tots els "cerdus" junts, pel seu propi pes, i després en Jordi i en Paca fins a terra amb la corda estàtica que ens feia, fins ara, de "contacte" amb el terra. Després faig un ràpel fins a la R2, amb dos cordes, les recupero acollonit per la fuetada que faran en caure (...quina sort no m'ha tocat!) i faig l'últim ràpel fins a terra... bufffff!

Un cop aquí, passem una bona estona buscant entre els matolls algunes de les coses que ens han caigut durant l'escalada (ho trobem gairebé tot) i carregats com rucs, tornem cap al cotxe i cap a Horta a sopar!!!!

*Mi pizza que buona sei,
Terra Alta vinets pel cor!!!*

I de moment, el Mena no fuma...

Jordi Gassiot i Pintori





MONTSERRAT - GORROS

Via ULU- APA a l'Ullal de la Magdalena

110 m V+/A1

1a Tirada I/II 35 m

A peu de via trobarem un parabolt pintat de groc que ens indicarà el camí que cal seguir per rampes de roca i vegetals, a l'arribar sota una zona de matolls, anirem una mica a l'esquerra i després tornarem a la dreta, per entrar a la reunió. És una tirada de les que cansen, ja que al no revestir dificultats, es té sempre la tendència de córrer molt, durant el recorregut trobarem tres xapes.

2a Tirada IV 20 m

Sortirem de la reunió en tendència a la dreta, la ruta que cal seguir és evident ja que els sis bolts pintats de groc, ens guiaran la nostra ascensió que no revesteix dificultats tècniques i que ens menaran a una reunió còmoda.

3a tirada IV+/A1/IV+/Ao 30 m

Aquesta és la tirada estrella, que només per aquest tram ja justifica haver pujat fins a aquí. Sortirem de la reunió amb tendència ascendent a la dreta, fent un flanqueig amb preses estranyes i que ens demanarà atenció. Un cop situats al final del llavi, encararem un tram vertical on haurem de fer tres passos d'artificial, ens aquesta zona haurem de posar bagues molt llargues, perquè el fregament és molt gran i ens pot dificultar molt el progrés. Continuarem flanquejant cap a l'esquerra amb una combinació de passos en Ao/A1 o V+, segons les nostres capacitats, i arribarem després de trobar-nos 16 parabolts a una reunió situada sobre una pedra característica, bastant incòmoda, en el cas de ser una cordada de tres, es recomanable que el tercer es quedi a l'última xapa, per facilitar les maniobres a qui hagi de sortir primer.

4a Tirada V-/IV+/III

Des de la reunió veurem el primer bolt que ens protegirà la sortida; aquest tram es força vertical però molt ben protegit i amb preses cantelludes que ens facilitaran molt la progressió. Un cop ens situem a l'aresta, la dificultat minva i en pocs metres arribarem al cim, el recorregut esta assegurat per 11 peces.

Accés

Cal situar-se en el camí de les Gorres, al peu mateix de l'Ullal, al costat del Monestir hi ha un arbre amb una marca de color groc una mica desdibuixada, enfront surt un camí que en cinc minuts ens portarà a peu de via.

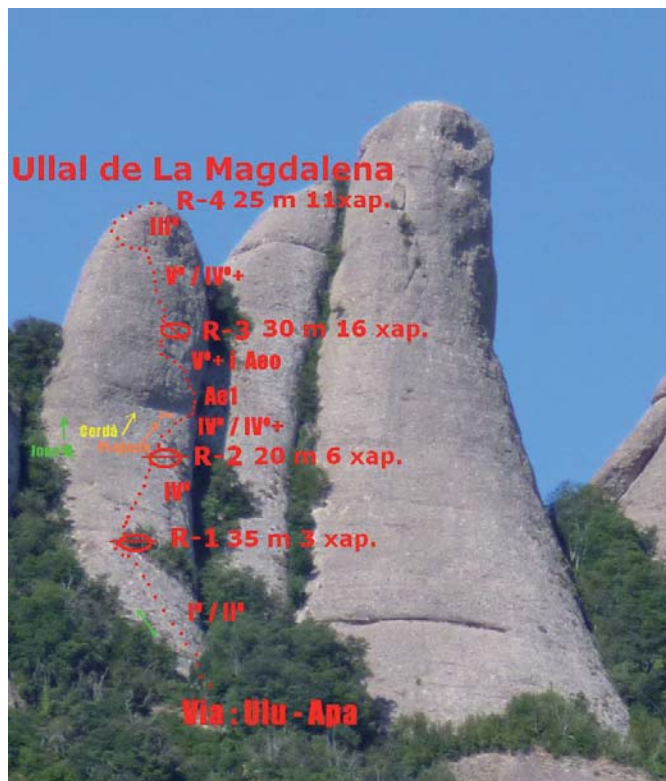
Descens

Ràpel de 15 metres per la cara sud-oest.

Descripció

Aquesta és l'última via que ha obert Guillem Arias, encara que té més dificultats que les darreres vies que ha obert. L'inici és un pur tràmit per arribar a les dues últimes tirades que són les més interessants, cal tenir en compte que en ser una via molt nova, encara cal que se sanegi més la roca, ja que en haver fet nosaltres la primera ascensió hem detectat alguna zona una mica inestable, però sempre amb la roca típica de "Gorros". Tal com hem ressenyat, cal dur bagues molt llargues per evitar els fregaments al final del flanqueig del tercer llarg.

Sense tenir grans dificultats, és possible que aquesta via passi a ser una clàssica a l'Ullal.



MONTSERRAT - ZONA CÀMPING

Via Facilonga

165 m V-

T-1 III 20 m

Des del peu de via, que el coneixerem per una xapa pintada de color verd, seguirem el camí vertical, tot intentant cercar el màxim de pedra possible i deixar de banda la vegetació.

T-2 II 25 m

Seguirem la mateixa tònica de l'anterior tirada, al ser una rampa, no trobarem, ni ens caldran gaires assegurances.

T-3 III 20 m

Continuarem movent-nos pel mateix tipus de terreny, amb algun pas una mica més tècnic però amb la tònica de la facilitat, fins a arribar a la reunió, on veurem a la nostra esquerra un passamà que porta a la via Monòlit Groc.

T-4 IV 20 m

Aquí la via comença a manifestar-se una mica més escalable, amb una millora de la roca i amb passos més atractius, 5 assegurances protegiran la nostra ascensió.

T-5 V- 27 m

Una millora manifesta de roca, ens farà reconciliar-nos amb l'itinerari i ens veurem sorpresos agradablement per la verticalitat i abundor d'assegurances (6) fins a arribar a la reunió.

T-6 IV+ 27 m

La roca comença a perdre qualitat, així com l'itinerari que torna a presentar-nos zones de roca i vegetals, ens trobarem sis xapes.

T-7 IV 20 m

Continuem amb el mateix tipus d'itinerari i de roca, amb l'afegit que el terreny es torna més inestable, fins a arribar a la darrera reunió, 4 assegurances.

Accés

Prendrem el camí de Sant Miquel i quan arribem a la reixa, tot just abans de la paperera, surt un camí que en cinc minuts ens portarà a peu de via.

Descens

Tota la via és rapelable, però com que el terreny és molt descompost, el nostre company pot tirar-nos moltes pedres amb el conseqüent perill. així una altra manera de sortir, és pel camí que remunta que va en direcció a Sant Joan per zones vegetatives i que en quinze minuts haurem arribat al pla de les Taràntules.

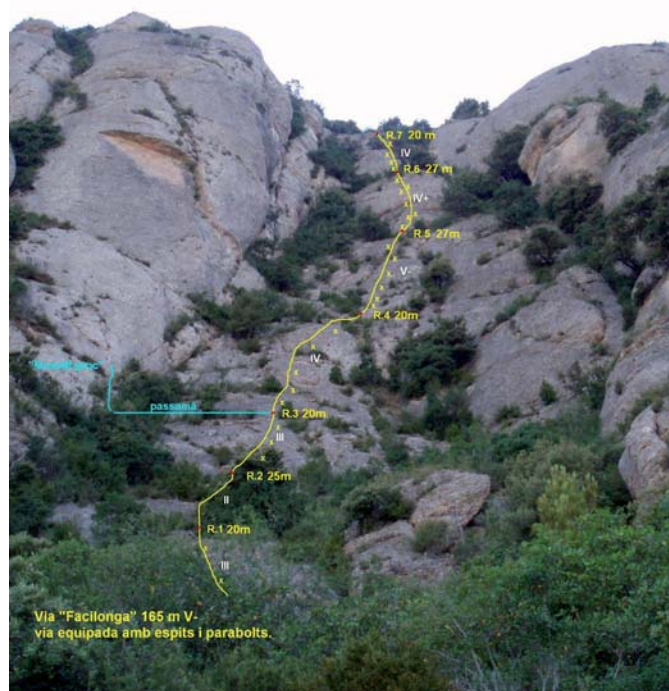
Descripció

Via fàcil com indica el seu nom, amb alguna zona una mica més difícil, però sense tenir cap complicació.

Via adequada per una tarda d'estiu o escalada ràpida, per quan no tinguem ganes de caminar, o portar a algú que fa temps que no escala.

Com que tot hom té la seva opinió, he trobat gent que els ha agradat molt, personalment diria que és de les pitjors vies per les quals m'he arrossegat, però comproveu-ho.

Martí Santamaría



MONTSERRAT - GORROS

Magdalena Superior

Via Simon

110 m, V+

1a T, IV 35 m

Sortirem de la R-0 col·locant una plaqueta recuperable en un espit i amb tendència cap a l'esquerra fins a trobar el segon espit, llavors ens haurem d'anar bellugant per la roca, fent petites oscil·lacions fins a arribar a la reunió, pel camí trobarem 5 espits.

2a T, V 30 m

Sortirem de la reunió en diagonal amb tendència cap a l'esquerra, amb presa petita i bona, anirem progressant per una placa molt vertical, protegida per 10 assegurances.

3a T, V+ 20 m

Aquesta és la tirada més tècnica i que ens farà estar més atents, ja que haurem de sortir de la reunió una mica a l'esquerra per superar un llavi i després aprofitar la fissura, haurem de vigilar, ja que la roca d'aquest tram no és molt segura, combinant placa i diedre anirem progressant fins a arribar a l'última llastra que haurem de superar amb tècnica de bavaresa invertida i controlant la qualitat de la roca, superat aquest tram, arribarem a una incòmoda reunió, aquesta tirada està protegida per 6 assegurances.

4a T, IV+ 25 m

Amb una sortida molt fina i per terreny vertical, anirem cercant les preses més evidents, que en aquesta zona ja són de molt bona qualitat, passats els primers metres de mica en mica la paret va perdent verticalitat, fins a arribar al cim havent pogut encintar 6 espits.

Accés

Podrem arribar pel camí de Gorros, i un cop situats davant de la Magdalena Superior surt un caminet que ens portarà fins a una feixa, haurem de seguir grim pant fins trobar un llavi que el travessarem totalment cap a l'esquerra, trobarem una reunió de parabolts que passarem de llarg fins a arribar a la R0, que la reconeixem per les dues plaques grosses que estan pintades de color verd.

Descens

Dos ràpels per la cara est, un de 10 metres i el segon de 25 metres, que ens deixaran al peu de la via normal de la Magdalena, continuarem descendint fins a trobar les escales de Jacob que ens portaran al camí de Sant Jeroni.

Descripció

Bonica via que es diferencia una mica de les altres de l'agulla pel marcat diedre-fissura que trobem i d'una qualitat de roca molt diferent a la resta, la via té trossos bastant tècnics i no és tant fàcil com podria semblar a primera vista, però val la pena anar a comprovar-ho.

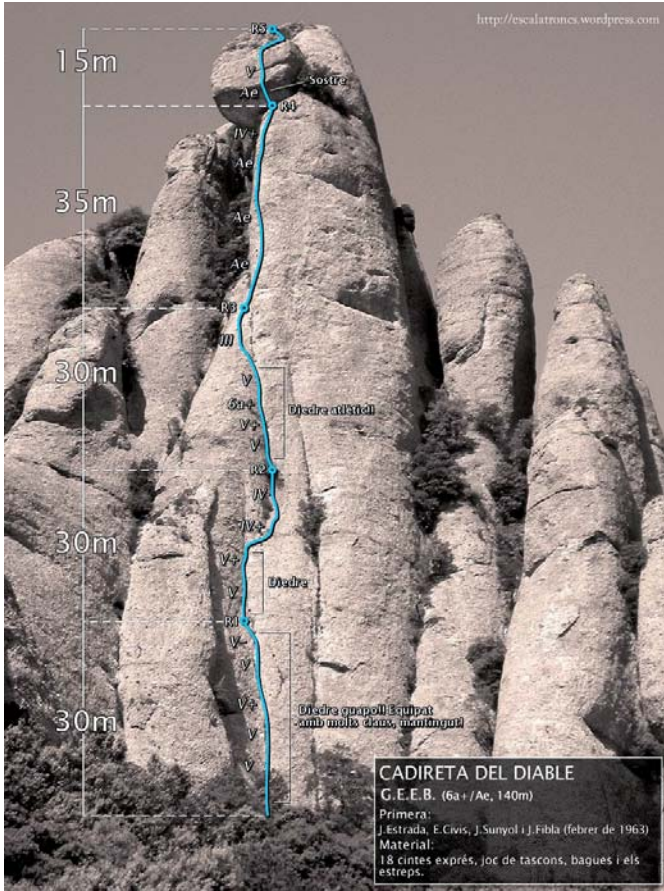
Martí Santamaría

Fotografia a la pàgina següent

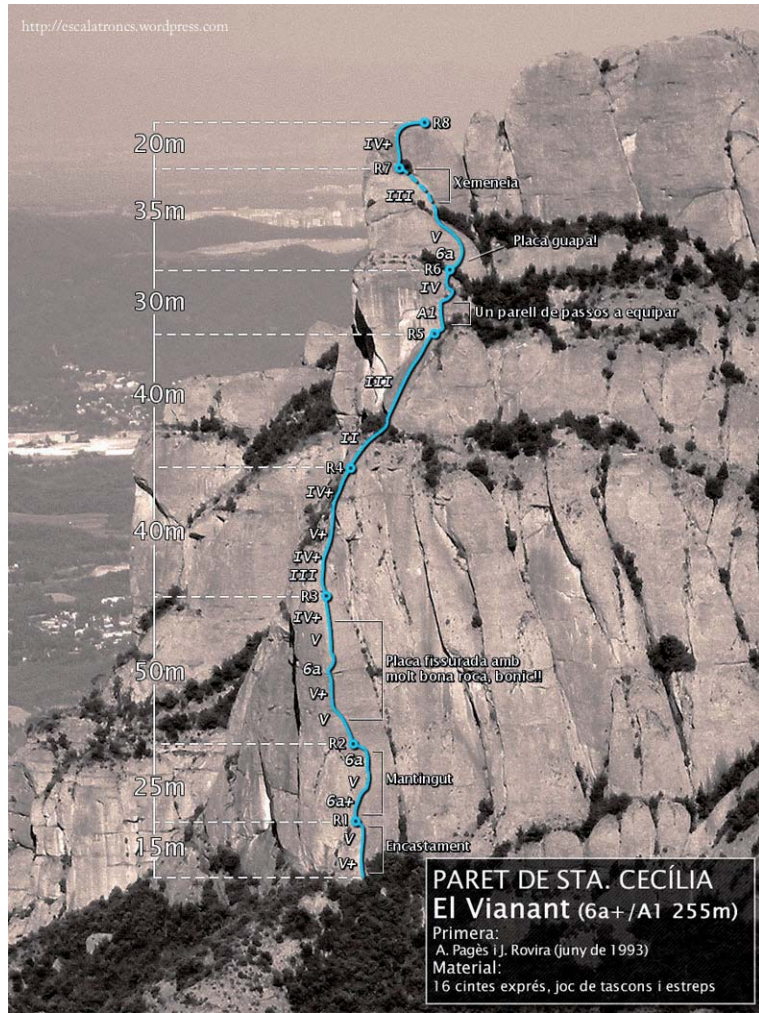
----->



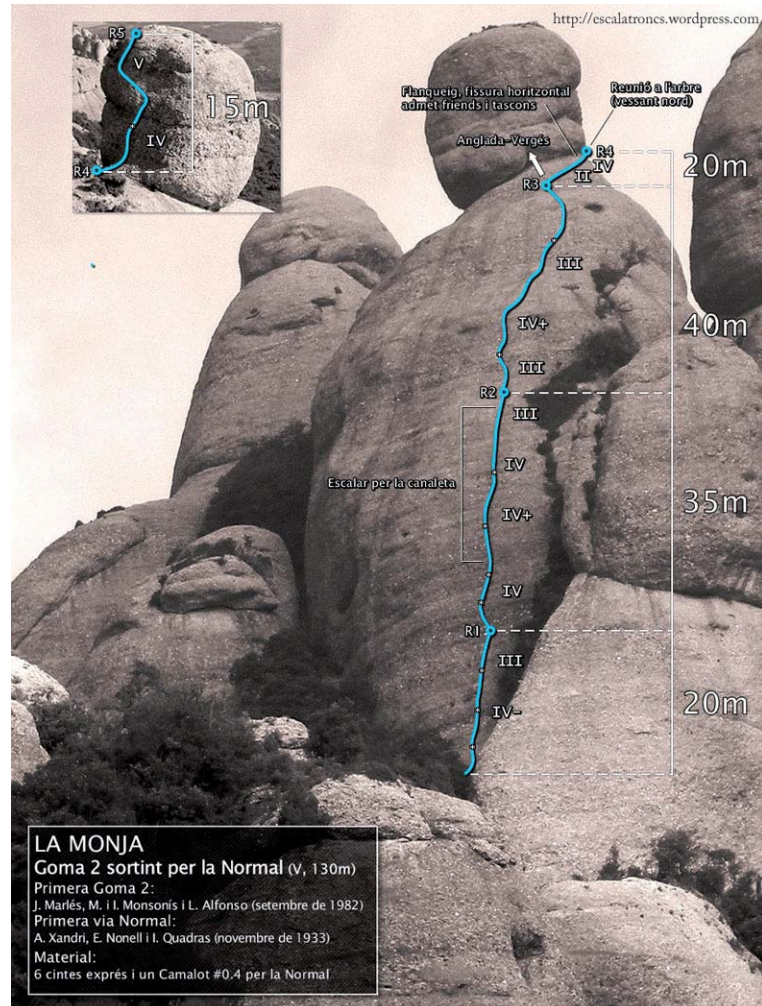
En Manel Guach Recomana



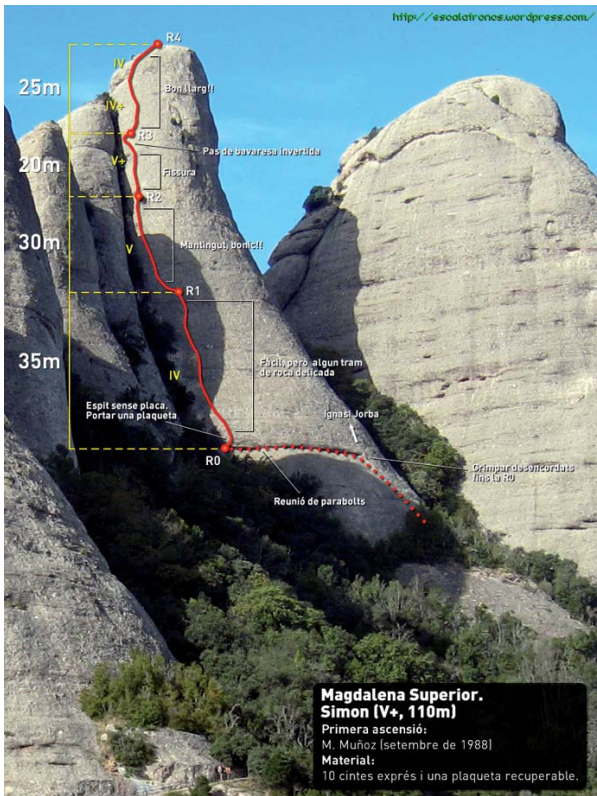
CADIRETA DEL DIABLE
G.E.E.B. (6a+ /Ae, 140m)
Primera: J. Estrada, E. Civis, J. Sunyol i J. Fibla (febrer de 1963)
Material: 18 cintes exprès, joc de tascons, baques i els estreps.



PARET DE STA. CECÍLIA El Vianant (6a+ /A1 255m)
Primera: A. Pagès i J. Rovira (juny de 1993)
Material: 16 cintes exprès, joc de tascons i estreps



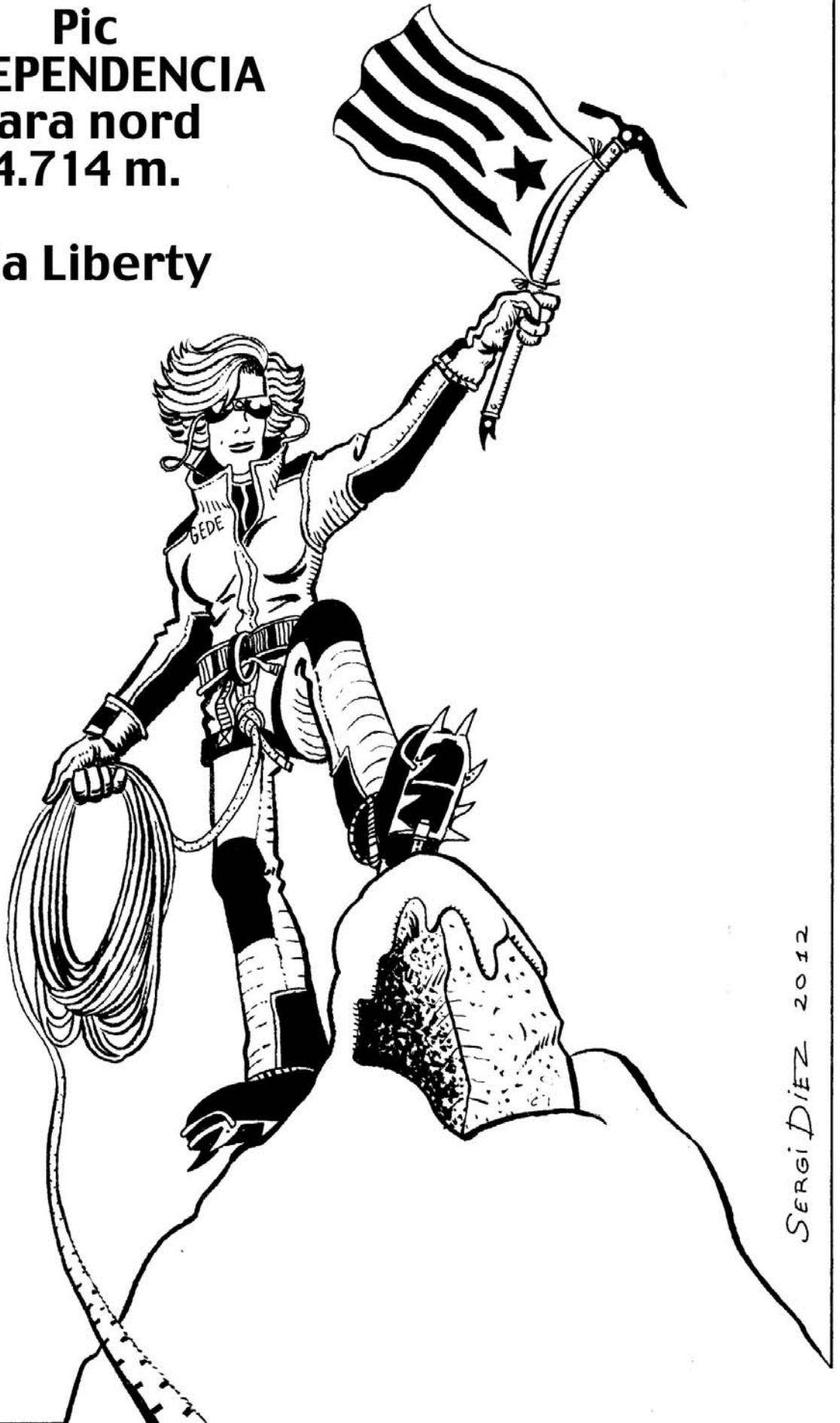
LA MONJA
Goma 2 sortint per la Normal (V, 130m)
Primera Goma 2: J. Marés, M. i L. Monsonís i L. Alfonso (setembre de 1982)
Primera via Normal: A. Xandri, E. Nonell i I. Quadras (novembre de 1933)
Material: 6 cintes exprès i un Camalot #0.4 per la Normal



Magdalena Superior. Simon (IV+, 110m)
Primera ascensió: M. Muñoz (setembre de 1988)
Material: 10 cintes exprès i una plaqueta recuperable.

**Pic
INDEPENDENCIA
Cara nord
4.714 m.**

Via Liberty





GIE



El GIE rep el Premi Norbert Font i Sagué a la Divulgació de l'Espeleologia

El que havia començat com un regal d'aniversari va resultar ser mereixedor del XXII premi Font i Sagué a la Divulgació de l'Espeleologia, atorgat per la Federació Catalana d'Espeleologia. Cristina Xifra i Estrany, membre del GIE, va rebre el guardó el passat 5 de maig de 2012 pel joc de taula "CavingRace". El joc, ideat i realitzat conjuntament amb Rosa Gil Irazo, és una adaptació de sobretaula de les aventures subterrànies d'un grup d'espeleòlegs.



El premi, anomenat en memòria de l'introduïdor de l'espeleologia a Catalunya, el mossèn Norbert Font i Sagué (Barcelona, 1874-1910), es destina als millors treballs fets en el camp de l'espeleologia durant l'any anterior, dins de les categories "Activitats i estudis realitzats als Països Catalans", "Activitats i estudis realitzats a l'Estat Espanyol" i "Treballs de divulgació de l'espeleologia o que millorin els recursos d'exploració subterrània". L'entrega de la vint-i-dosena edició d'aquests premis va tenir lloc a la divuitena Trobada d'Espeleòlegs de Catalunya, organitzada a la seu del SIRE de la UEC de Sants. Els altres guardonats en aquesta edició foren els treballs "Redescobrint la Mola de Catí (Tortosa-Alfara de Carles)", de la Secció de Barrancs i Espeleologia de la UEC de Tortosa (categoria "Activitats i estudis realitzats als Països Catalans"); "44a campanya d'exploració a Escuin 2011", del GE de Badalona (categoria "Activitats i estudis realitzats a l'Estat Espanyol"); i l'accèssit de Sarawak per "Qui és qui?".

En una entrevista, la guardonada ens explica els objectius i el funcionament del joc:

"El CavingRace és un joc que representa una cursa espeleològica. Els jugadors han de baixar el més ràpidament possible una cavitat representada en el taulell del joc, agafar un tòtem que hi ha al fons, i el primer que surti amb ell, és

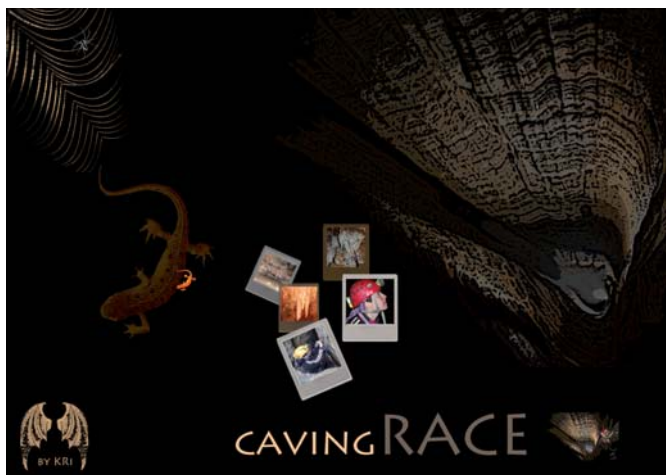


el guanyador de la partida. Les particularitats que té és que en el taulell s'hi representen situacions que ens podem trobar en una exploració a una cavitat real (passos estrets, instal·lacions precàries, passamans...), i que modificaran la tirada de manera que podrem avançar més ràpidament o més lentament. El resultat de la tirada del dau també ens determinarà que avancem o que ens toqui agafar una carta d'esdeveniment. Aquestes cartes representen escenes que tot sovint ens podem trobar sota terra: caigudes de pedres, passar fred o calor, dificultats en la superació d'instal·lacions... i un llarg etcètera."

Com a la vida real, cada jugador representa un personatge que té una sèrie d'habilitats o dificultats especials diferents que condicionaran la seva progressió. Aquesta informació es troba a la fitxa personal del jugador, que també s'usa per marcar l'estat del personatge en cada moment, incloent aspectes importants com ara la deshidratació, les saques amb cordes que pot portar i el material de progressió personal. A més de les fitxes dels personatges, la capsula del joc conté les topografies de les cavitats, amb diferents nivells de dificultat; les figures que representen els jugadors (un casc d'espeleòleg), les cartes d'esdeveniment, els daus, i les peces que s'usen per indicar l'estat del personatge en cada moment de la progressió.

A més, l'autora del joc afirma que "Per tal que el joc no es faci repetitiu, s'han adaptat un total de 13 topografies donant així més varietat i opcions a l'hora d'escollir l'escenari sobre el que es juga. En definitiva, tot i ser una cursa subterrània, s'ha intentat reproduir el més fidelment possible el que pot ser una exploració a una cavitat". La diversió està assegurada.

Cristina Villanova de Benavent





ACAMPADA



Campament Costa Brava

Com cada any i com es habitual en la Secció d'Acampada, es va celebrar el Campament Costa Brava.

Varem tenir una assistència de socis i sòcies, bastant nombrosa, com ja sabeu en les dates de celebració del campament ens agafa de ple, la revetlla de Sant Joan.

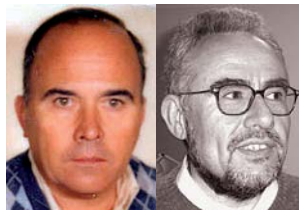


És per això que per la revetlla es fa un sopar de germanor entre tots els assistents, i després d'haver sopat marxem tots els que ens agrada tirar petards cap a la platja, ja que al càmping hi és prohibit.

I l'endemà ens tornem a plegar al voltant de les taules per fer-la petar i gaudir d'un aperitiu.

Us hi esperem, per a l'any vinent.

Xavier Misas.



VACANCES D'ESTIU 2012

Aquest estiu la Secció d'Acampada va organitzar pels seus socis una estada de vacances al País Basc, recordant el bon clima que vam tenir l'any passat a Navarra.

El càmping escollit va ser el "Gran Càmping Zarautz" de 2a categoria i situat en un turó amb bones vistes de la platja de Zarautz i Guetaria, la direcció del càmping en tot moment va ser correcta atenent les reserves d'espai sol·licitades per la Secció d'Acampada.

Els diferents dies d'estada van ser ocupats en sortides tant culturals (vam tenir lliçons de geocerca amb recerca inclosa, per part de la família Pedrós) i esportives (es va fer algun cim basc) i com no, gastronòmiques que van fer que els dies de vacances fossin del tot agradables, tot i la forta calor que feia durant el dia.



Es va visitar una ferreria, un moli de gra, un museu sobre un caseriu amb premsa de sidra interior, el Túnel de San Adrian i la calçada romana, la curiosa aldea de Zerain, el bosc pintat d'Oma, la visita obligada, per no oblidar mai el passat a Gernika, Oñati, la vila d'Ordizia i el seu important mercat, etc.

L'assistència va ser de sis caravanes amb setze socis amb dos gossos i dos gats.

La Secció d'Acampada del Club Excursionista de Gràcia, dona les gràcies als acampadors i espera ampliar les activitats en aquesta propera temporada.

Toni Albaladejo i Miquel Fernandez

(Fotografies a la contra-portada)

Grup CATALANA OCCIDENT

VACANCES D'ESTIU 2012



OFRENA FLORAL AL MONUMENT DE RAFAEL CASANOVA



PARTICIPACIÓ A LA MANIFESTACIÓ 11 DE SETEMBRE 2012

